

GOSPOD BUČEK

HUMORISTIČNO-SATIRIČNE IN
RESNE ČRTICE IZ SEDANJOSTI

: SPISAL :
LUIGI CALCO

: LJUBLJANA :
NARODNA ZALOŽBA

GOSPOD BUCEK

HUMORISTIČNO-SATIRIČNE IN
RESNE ČRTICE IZ SEDANJOSTI

: SPISAL :

LUIGI CALCO

LJUBLJANA

NARODNA ZALOŽBA

48738

030027367

Gospod Bucek in kamniška železnica.

Vsaj poznate vsi gospoda Buc-ka, rodoljubnega ljubljanskega me-ščana stare korenine in njegovo okroglo gospo Buco, o kateri govore hudobni jeziki, da nosi ona pri hiši hlače. Pa nočem nič slabega reči o nji, ker je žena mojega prijatelja, ki odrine za marsikateri literček, ka-dar bole njegovo boljšo polovico zobje in če ostane potem doma.

Ker vem, da vsi poznate ta za-konski par, naj vam kar povem, da smo se po dolgotrajnih razgovorih odločili, da poletimo v nedeljo 28. julija 1912 v naš prelepi Kamnik in odtod dalje k izviru kamniške Bi-strice.

Domenjeno, storjeno.

Preteklo nedeljo (28. julija 1912) smo se torej ob 7. sešli na dr-žavnem kolodvoru gospod Bucek, gospa Buca s štirimi zakonskimi otroci v starosti od 5 do 15 let, moja

malenkost in neka moja prava sestrična, ki služi v odlični ljubljanski gostilni za plačilno natakario — zelo naobraženo dekle, ki je že stregla našim prvim literarnim zvezdam. Gospod Bucek je bil opravljen kot pravi planinec — na glavi znani štajerski klobuk z zelenim trakom in za trakom ogromen nakit iz kozje dlake, hlače do kolen, zelene dokolenke in rumene nove čevlje, v rokah pa 2 in pol metra dolgo planinsko palico, na hrbtu pa ogromen nahrbtnik z ogromno vsebino najkoristnejših planinskih potrebščin t. j. 5 litrov pristnega cvička iz Gadove peči, 5 ocvrtih piščancev itd. S pravim porosom je zrla gospa Buca sedaj na svojega moža korenjaka, sedaj pa na svoje lepe čevličke z 1 dcm visokimi petami. Ko smo se prijazno pozdravili in ko sem predstavil svojo pravo sestrično gospe Buci, ki se je na prvi hip nekoliko namrdnila moji sestrični, na poslednje prijazne besede »klanjam se milostljiva gospa« pa postala takoj prijaznejša, smo se vsedli v napolnjeni vlak in odrdrali počasi proti Posavju.

Na vožnji do Kamnika se nam ni nič posebnega pripetilo. Le rodbina gospoda Bucka je mej Trzinom in Jaršami uničila dva ocvrta piščanca in izpraznila dva litra vina, Buckov devetletni Stanko je pa svojo belo

obleko popolnoma zamazal, ker je hodil sedet na sprevodnikov sedež.

Brez večje nesreče smo dospeli torej v Kamnik, kjer se je vsulo iz železniških vozov na stotine planincev in izletnikov iz bele Ljubljane. Počasi smo se izkrcavali iz voza in jo mahnili proti izhodu; še predno smo pa dospeli do izhoda, je pa nankrat milo vzdihnila petnajstletna Fini »Oh mama, pompadurko sem pozabila v vozu.« Vsi smo se morali zopet obrniti in počakati na Finico, da je poiskala svojo pompadurko. Ko smo pa prišli pred kolodvor, so razun enega odšli že vsi vozniki. K temu stopi gospod Bucek in ga vpraša, če je še prost in če bi peljal do Stahovice. Voznik je odvrnil, da je pripravljen za to. Ko se pa mej tem prikaže v vsi svoji obilnosti pri izhodu gospa Buca, obdana od svojih štirih angeljčkov in ko pokliče gospoda Bucka, je pa voznik vstrepetal in ves v strahu vprašal gospoda Bucka, če se bodo gospa tudi peljali. Ko je gospod Bucek odvrnil »Seveda«, je pa voznik meni nič tebi nič udaril po svojem kljusetu in že nam izginil v onem nepredirnem prahu, ki je neka odlična posebnost dovozne ceste do postaje kamniške.

Udati smo se morali v svojo usodo in jo krevsati peš proti Kamniku in naprej. Prišli pa nismo posebno

daleč, ker je začel gospoda Bucka tiščati še vedno obilni nahrbtnik. Ustavili smo se torej pri Trpincu na Šutni, kjer so imeli ravno sveže skuhan goljaž. Da ne bi bilo zamere pri Trpincu in lakote na potu v kamniško Bistrico, pojedla je Buckova rodbina osem guljažev in jih tudi primerno zalila s penečim pivom. Okrepčani smo se potem podali na nadaljno pot. Skozi Kamnik smo prišli prav srečno, samo Stanko se nam je izgubil za pol ure, pa smo ga končno le srečno našli, samo malo moker je bil, ker je padel v vodo.

Tako nekako ob pol enajste ure smo pa vendar srečno zapustili kamniško obzidje in začeli počasi jadrati za zidom praharne proti prijaznim Stranjam. Srečno smo dospeli tudi do konca praharne, kjer smo se pa na odločno zahtevo gospe Buce, kateri so veliko preveliki čevljički delali sitnosti, morali nekoliko odpočiti. Gospod Bucek, katerega je nahrbtnik tako grel, da je bil v obrazu rdeč kot kuhan rak, je svoji boljši polovici takoj galantno pritrnil, vrge! nahrbtnik raz svoj hrbet, ga odprl in začel takoj deliti njegovo dobro vsebino mej častite člane svoje rodbine, ne da bi pri tem pozabil nase. Izginila sta zopet dva piščanca, zalita z drugima dvema litroma. Malo pred 12. uro smo se vzdignili in na-

daljevali svojo pot v kamniško Bistrico.

Ker sem se na železnici nadebudnim potomcem gospoda Bucka zlagal, da sem bil že večkrat v kamniški Bistrici, so me cel čas nadlegovali z vprašanjem, če bomo kmalu tam. Ko so ogledali prijazno cerkvico v Stranjah, so me brzo obkolili z vprašanjem, če je to že kamniška Bistrica. Da se izognem blamaži, sem moral prvi laži dodati novo, češ da mi je pred tednom priletel na železnici košček premoga v oba očesa in da od tedaj tako daleč ne vidim.

Ko smo pa v žgočem solncu vendar dospeli do Stranj, je bil pa upor že splošen. Pod prijazno cerkvico tik mostu smo se morali znova utaboriti; Buckova rodbina je pa pri ti priliki do dna izpraznila nahrbtnik gospoda Bucka. Mej tem je pa ura postala skoro dve.

Komaj smo vstali, da nadaljujemo svojo naporno potovanje v kamniško Bistrico, so se pa Buckovi nadepolni potomci naenkrat spomnili, da še niso nič kosili, čeprav je že 2 ura ter začeli gospoda Bucka in gospo Buce milo prositi, če ne bo nič kosila. Mile prošnje so omehčale srce gospodu Bucku in gospej Buci, ki je prvega kmeta, katerega smo srečali na drugi strani mostu, vpra-

šala, če ni tukaj blizu nobene take hiše, kjer bog roko ven moli in kjer bi se dobil mal prigrizek. Kmetič je imel usmiljenje z nami in nas povedel v prijazno gostilnico v Stahovici čez most na levem bregu mimo tekoče vode.

Številna rodbina gosopda Buc-ka je bila s to gostilno prav zadovoljna. Dobili so prav dobro juho z ulitniki (7 porcij, prav slastno goveje meso (8 porcij), tri pečene racke in dve pečeni kokoši s sladko in kisló salato, cvrtje itd. Gospod Bucek so se pa tudi o pivu izrazili pohvalno, vino jih je pa naravnost navdušilo. Ko so tako privezali dušo k telesu, ki je danes vse zavžito tudi pošteno zaslužilo, so potem, ko so naročili kavo, milostno dovolili svojim otrokom, da se smejo malo okrog pozabavati, na kar so se vsi trije mlajši takoj razpršili, gospica Fini je pa izvlekla iz svoje pompadurke debelo knjigo, se prisedla na oddaljeno klop in se utopila v svojo knjigo.

Ko smo tako ostali pri mizi samo mi štirje, je pa gospa Buca nasvetovala, da bi si, ker je še le pol štirih ura, čas in prebavo malo krajšali s tem, da poskusimo svojo srečo v igri. Svoj nasvet je pa podprla takoj s tem, da je iz moževega desnega žepa izvlekla karte. Gospod Bucek in jaz sva z veseljem sprejela pred-

log gospe Buce, le moja prava sestrična se je obotavljala, češ da ne pozna prav nobene karte. Ko smo ji pa obljubili, da jo bomo že naučili, se je pa udala in tako smo jo začeli tolči. Naučila se je pa prav hitro in tako dobro, da nas je ubrala za celih 12 svetlih kronic, kar bi gotovo gospo Buce hudo ujezilo, če bi jih ona ne bila odnesla petnajst. Koliko časa smo igrali, prav dobro ne vem, vem pa, da bi bili igrali še naprej, če bi nas ne vzdramil strašen vrišč Bukove nadebudne mladine. Stanko je namreč zopet padel v vodo, iz katere ga je do kože mokrega potegnil prijazni gostilničar. Ta nezgoda in pa bojazen, da bi se sreča ne obrnila, napotila je gospo Buce do kategorične izjave, da gremo naprej. Ko nas pa prijazni gostilničar vpraša, kam še mislimo in ko mu odvrnemo, da v kamniško Bistrico, nam je pa to odsvetoval, češ da je to malo daleč, ker je že pol sedmih ura in da je do tje še dve uri. Ko je pa mej tem gospa Buce zvedela še, da je njen Stanko že bil v Bistrici in se pri tem pošteno zmočil, je pa odločno izjavila, da imamo vsi dosti kamniške Bistrice in da se vrnemo nazaj v Kamnik. Gostilničar nam je takoj ponudil svoj breg in ko smo poravnali zavžitim slastnim stvarjem primerni

račun, posedli smo na breg in se odpeljali proti Kamniku.

Po potu se nam ni zgodilo nič posebnega, le sedemkrat smo morali ustaviti, dvakrat radi gospoda Bucka, petkrat pa radi enajstletnega Mirka, kateremu je petkrat čepica odfrčala raz glavo in voz. Ko je Mirko obdolžil v pled zavitega in gospe Buce in njene gorkote se tičočega Stanka, da mu je nalašč zbil raz glavo čepico, je pa gospa Buca nastopila v obrambo svojega Stanka in razrešila nastali spor kratko tako, da je dala Mirku tako krepko zaušnico, da bi bila čepica šestič odletela v prah, če je ne bi bila moja sestrična slučajno ujela.

V Kamniku smo si pa morali privoščiti zopet malo večerje in kot ubogi trpini smo storili to seveda zopet pri Trpincu. Rodbina Buckova je večerjala dolgo in mnogo. Le malo je manjkalo, da nismo vlaka zamudili.

Ko smo srečno posedli svoje prostore v vlaku, ki je bil sicer ves natlačen, stegnil je gospod Bucek svojega rojstva kosti po klopi, češ da bo malo zadremal, zopet sprijaznjena Mirko in Stanko sta se pa obesila gospej Buci za roč, gospica Fini je izvlekla svoj roman in tako smo začeli srečno svojo pot proti Ljubljani.

Toda nesreča nikdar ne počiva.

O tem se je gospod Bucek na svojo žalost moral prepričati že v Domžalah, kjer so nadrvili novi izletniki v naš voz in kategorično zahtevali od gospoda Bucka, da naj se vzdigne, češ, da nima voznega listka za ležo, oni pa tudi ne za stanje. Skoro bi bilo prišlo do prav poštenegega besednega spopada, če ne bil neki novodošlec spoznal gospe Buce in jo z najlepšimi poklonom pozdravil. To je pomirjevalno vplivalo na že razburjene živce gospoda Bucka, ki je na to vzdignil svoje orjaško telo in napravil s tem prostora za precej ljudi.

Tako je prva nesreča minula brez hujših posledic.

Žalibog pa ta nesreča ni ostala edina.

Na Trzinu smo obstali nenavadno dolgo in začelo je po natlačenih vozovih nekaj šumeti, da na stroju ni vse v redu. Ko smo se po daljšem stanju vendar pomaknili naprej, smo pa vsi hvaležno vzdihnili vsak k svojemu patronu, ki nam je v Trzinu tako lepo naprej pomagal.

Pa je že morala biti med nami kaka grešna duša, ker nas je kmalu zadel hujši udarec neprijazne usode. Ko smo počasi pridrdrali na odlično postajo Črnuče, se je vlak ustavil in ostal 2, 3, 5, 10 minut in še več. Vsi

potniki so hiteli k oknom in pričeli povpraševati sprevodnika, kaj se je zgodilo. Tu smo izvedeli, da pušča stroj paro in da morajo dobiti vode. Boječi se hude nesreče začeli so potniki skakati iz voz in pomagati strojevodji in sprevodnikom z dobrimi sveti, slanimi in neslanimi dovtipi in kletvinami. Ko so pa začele črnuške amaconke nositi v škafih vodo in jo nanosile toliko, da je zadostovala do prihodnje postaje, smo pa počasi, zelo počasi odrinili naprej.

Na bodoči postajici, to je na Ježici smo pa zopet obstali. Potniki so se, kakor bučele iz panja vsuli iz voz in sem in tje tekajoči izpraševali, kaj se je zgodilo in zakaj ne gremo naprej. Ko smo izvedeli, da je stroj brez vode in da se ne bomo premaknili, če nam ne pošljejo pomoči iz Ljubljane ali če sami ne porivamo vlaka v Ljubljano, je pa nastala prava revolucija, v kateri so prevzele vodilno vlogo, kar je seveda tudi naravno, naše odlične in odločne ženske. To bi vi morali videti gospo Buce, kako je navduševala svoje sopotnike obojega spola zoper železnico. Ko se je še izvedelo, da bomo morali čakati najmanj eno uro na rešitev, se je bilo pa resno bati, da bode razjarjeno ženstvo na čelu gospa Buca krepko podprto po kričanju mladine in otrok izvršilo na ubogem železniškem

osobju sodbo sodnika Lincha. Šele, ko je počil glas, da se je posrečilo pridobiti nekega kolesarja, da se bo de za 2 štefana vina peljal s kolesom v Ljubljano in javil nesrečo na državni železnici, se je začelo ženstvo nekoliko pomirjevati, možje pa izgubljeni v bližnje gostilne.

Le gospod Bucek se ni dal pomiriti in je svoji boljši polovici z neko nenavadno energijo odvrnil, da ima te nesrečne vožnje po kamniški železnici dovolj in da jo bode mahnil peš v Ljubljano. Dasi je gospa Buca glasno ugovarjala, izginil je gospod Bucek v svitlo noč. V tem hipu se je pa ogiasila še moja prava sestrična in se tudi odločila za to, da gre peš v Ljubljano. Hočeš, nočeš, moral sem še jaz s svojo pravo sestrično slediti gospodu Bucku v svitlo noč. Prišla pa nisva prav daleč. Iz znane klerikalne gostilne na Ježici, katero pa pohajajo samo naprednjaki, razlegalo se je namreč petje. Ko sva prikorakala do gostilne, informirali so navdušeni pevci ravno znano pesem »Se stolpa tje«, katera mojo pravo sestrično vedno gane do solz. Hočeš, nočeš, moral sem ž njo v gostilno in komaj stopiva v gostilno, že sva med pevci ugledala gospoda Bucka, ki je z mogočnim glasom ravno začel svoj solo: »Le zvoni zvon iz temnih lin...«

Svojega tako lepo začetega sola pa gospod Bucek tedaj ni končal. Kcmaj je ugledal mojo pravo sestrično in mene, zagrmel nama je v pozdrav krepki »Na zdarrrr!« naju pritegnil k mizi, naju hitro predstavil in potem šele nadaljeval svoj prekinjeni solo grmeč »Le vzbujaj mi na dom spomin.«

Zvon iz temnih lin pa menda gospodu Bucku ni vzbudil prekrepekega spomina na njegov dom in na njegovo boljšo polovico gospo Buce, ker sem moral kmalu na svojo sorodniško žalost opaziti, da se je začel zelo zanimati za mojo pravo sestrično in da poslednja nikakor ni ostajala hladna nasproti ljubeznjivosti tako lepo planinsko opravljene-ga gospoda Bucka in njegovemu zapeljivemu sirenskemu glasu.

Ker nisem pevec, ker se mi je zdelo vino nekoliko preveč planinsko (sodil sem, da je rasla njegova trta v bližini Ortlerja) in ker sem začel opaziti, da mojo pravo sestrično odločno zapuščajo vsa sorodniška čutila, poslovil sem se ob kaki 2. uri po francosko in jo mahnil proti Ljubljani, kamor sem dospel srečno po 3. uri.

* * *

S tem bi seveda lahko končal popis tega svojega izleta in nesreče na kamniški železnici.

Radi popolnosti moram pa vendar še nekaj dodati. Ko sem ob kaki 10. uri premišljeval v svoji prodajalni, da mojemu telesnemu razpoloženju ne bi škodovala kislina jeterca, prišumela je v prodajalno gospa Bucca in me naenkrat vzbudila iz mojega prijetnega sanjarenja. Kakor dež in pleha so se vsule na me iz njenih ust očitanja:

»Lep prijatelj ste, ki zapeljujete poštene zakonske može, da prihajajo domov šele ob sedmi uri zjutraj in kakšni! Sram vas bodi! Če ste vi fant, delajte s svojimi pravimi sestričnami, kar hočete. Pri tem pa ne potrebuje prav nobenih prič! Posebno ne uglednih zakonskih mož, očetov štirih otrok, med katerimi je Fini že godna za možitev itd. itd.«

Tako je šlo brez presledka dober četrť ure. Parkrat sem hotel prekiniti gospo Bucca in ji v obrambo svoje nedolžnosti pojasniti celo stvar; to pa je gospo Bucca le še bolj razvnelo in razkačilo. Z besedami, da bode svojemu dobremu in poštenemu možu prepovedala pajdašiti se s takimi krogarji in babjeki, kakršen sem jaz, je odšumela iz prodajalne.

Ko sem ostal sam, pozabil sem na kislina jeterca in vzdihnil iz dna

svoje duše: »Ubogi Bucék, če pride resnica na dan!«

Upam in želim gospodu Bucku kot svojemu staremu prijatelju, da bi njegovi nadaljni doživljaji po zgoraj opisani nezgodi na kamniški železnici dne 28. julija 1912 ostali za vedno prikriti njegovi okrogli gospej Buci.

Če se pa to ne zgodi, naj pa potem toži državno železnico za odškodnino; prepričan sem, da pravde ne bode izgubil.

Gospod Bucek kot predsednik.

Ker vem, da poznate vsi gospoda Bucka, ki je bil tudi prizadet pri zadnji *) nesreči na kamniški železnici, zato vam bodem povedal, kako je postal ustanovitelj in predsednik slavnega pevskega društva »Ljubljanski Golovec«.

Stvar se je pa zgodila tako-le:

Pred kakimi dvema leti, ko je gospa Buca s svojim zarodom odjadrala za štiri tedne na oddih v nebeško Žirovnico, kjer se zbira cvet ljubljanskih letoviščarjev, smo sedeli gospod Bucek in njegovi prijatelji zopet enkrat zvečer na senčnatem vrtu radi pristnega cvička in velikih porcij renomirane ljubljanske gostilne »Pri črnem krokodilu«. Prvo besedo je imel, kakor se spodobi za takega veljaka, gospod Bucek, ki nam je bridko tožil, kako mu je dolčas, ko ni doma gospe Buce in da iz same žalosti po svoji boljši polovici do treh in tudi

*) Ne verjamem. Opomba stavčeva.

do štirih zjutraj ne more zaspati. Pri-
trjevali smo mu vsi, da je sedaj, ko
ni v Ljubljani ne dijakov, ne vojakov,
res pravi ljubljanski dolgčas, in bili
mnenja, da se mora priti temu v
okom. Toda kako?

Ko smo to za mili naš slovenski
narod velevažno vprašanje na vse
strani prereševali, pokazalo se je,
da ima vsakdo izmed nas drugo sred-
stvo za odpomoč proti dolgčasu — le
gospod Bucek je strmel zamišljeno
pred se in ni rekel ne bev ne mev.
Oživil se je še le, ko je Zdravko
Hitropis, ravnatelj v justičnem pod-
jetju združenih doktorjev Paragra-
foviča in Ekspenzaroviča, izrekel
krilate besede »Osnujmo si pevsko
društvo za naš okraj!« Gospod Bu-
cek je pograbil takoj za to veleaktu-
alno misel in pritrdil Hitropisu, da je
ustanovitev pevskega društva za
naš okraj res živa potreba, ker je
znano, da je v Ljubljani itak premalo
društev, da radodarni Ljubljančani
komaj čakajo, da bi se ustanovilo
zopet kako novo društvo, da bi mogli
zanj prispevati in da storimo le svojo
rodoljubno dolžnost, če odpomoremo
ti živi potrebi.

Gospod Bucek se je ob svojih
lastnih in vznešenih besedah tako
razvnel in navdušil, da je zaklical
plačilni natakariči Ani: »Štefan vina
na mizo! — nam pa »In medias res!«

Navdušeni vsled naročenega štefana in njemu skoro sledečih tovarišev, začeli smo pod spretnim vodstvom gospoda Bucka nemudoma snovati za naš okraj prepotrebno pevsko društvo. V ustanovni seji, ki je trajala zdržema do treh zjutraj, smo se združili na sledeče kardinalne točke: 1. Naše društvo se imenuj po slovi-tem našem nebotičniku »Ljubljanski Golovec«. (Predlog Zdravka Hitropisa.) 2. Prvi predsednik društvu je gospod Bucek. (Z navdušenim trkanjem kozarcev soglasno sprejeti predlog istega predlagatelja.) 3. Današnje omizje se kot osnovalni odbor izreče permanentnim in ima vsak večer svojo sejo »Pri črnem krokodilu«. (Predlog zavarovalnega uradnika Čvičkoslava Žejnega.) 4. V najkrajšem času priredi »Ljubljanski Golovec« veliko narodno slavnost za slučaj lepega vremena na ljubljanskem gradu, za slučaj grdega vremena pa v vseh prostorih Narodnega doma, in naj pripade čisti dobiček zakladu za nabavo prepotrebne društvene zastave. (Predlog gospoda Bucka.) 5. Za kumico zastavi se naprosi gospo Buce po posebni deputaciji, ki se takoj izvoli. (Dodatni predlog Zdravka Hitropisa.) 6. Pravila naj se takoj sestavi in druge formalne sitnosti opravi Zdravko Hitropis kot sočasno izvoljen pravni konzulent

novega društva. (Predlog Čvičkoslava Žejnega.)

Od tega zgodovinskega dne (prav noči) dalje vršile so se vsak večer »Pri črnem krokodilu« društvene seje pod predsedstvom gospoda Bucka. Obravnavalo se je pri teh sejah najnujnejše društvene stvari, kakor nameravana narodna slavnost in nabava društvene zastave. Pri tem se je tudi pilo dolgo in mnogo — vse seveda, kakor se to spodobi, na račun predsednika, gospoda Bucka, da je lažje prenašal svoje hrepenenje po svoji boljši polovici. Sprejela so se tudi mimogrede en bloc pravila, katera si je kar tiskana izposodil Zdravko Hitropis od enega izmed ostalih sedemdesetih ljubljanskih pevskih društev, in določil dan, kdaj naj se vrši velika narodna slavnost. Po povratku gospe Buce se je pa predstavila triperesna deputacija (gospod Bucek, Hitropis in Žejny) izvoljeni kumici, ki se je nekaj časa branila nezaslužene časti, a se končno le vdala, pregovorjena po prepričevalnih besedah za take posle nalašč rojenega Zdravka Hitropisa.

Skoro so po vogalih ljubljanskih ulic in cest oznanjevali strmečemu prebivalstvu dva in pol metra dolgi plakati, da se vrši 2. otopra velika narodna slavnost »Ljubljanskega Golovca« na korist društvenega pra-

porja in da bode ta veselica nudila pesetnikom sicer brez petja najmnogovrstnejšo zabavo kakor produkcije »Vilharmonije«, koriandoli, šalji-vo pošto, srečolov, pečene jančke, menežarijo s slavnoznano brno itd. Navdušenje za to narodno slavnost je bilo nepopisno in splošno. Že itak veliko navdušenje je pa prikipelo do vrhunca, ko so stopili odborniki »Ljubljanskega Golovca« pred ljubljanske odvetnike, notarje, trgovce, hišne posestnike in druge znane ljubljanske rodoljubne dobrotnike s polami in prošnjo za prastovoljne prispevke v gotovini in boljših dobitkih za srečolov. Ljubljanski odvetniki in notarji so z navdušenjem polagali svitle cekine na oltar domovine, trgovci so pa izbirali iz svojih bogatih zalog najnovejše in najdražje stvari in jih darovali kot dobitke ter pri tem le obžalovali, da ne morejo s še bolj finimi stvarmi povzdigniti rodoljubno slavlje novega, iz žive potrebe porojenega pevskega društva.

Tako je napočil drugi zgodovinski dan (seveda tudi noč, kakor se bode videlo pozneje) v društveni kroniki »Ljubljanskega Golovca«. Ker je znani bog Jupiter Pluvius imel 2. oktobra ravno nujno opravilo v prijaznem Kamniku, kjer se tudi sicer skoro vsak dan oglašča, vršila se je velika narodna slavnost na ljub-

ljanskem gradu. Ker berete obširne in natančne popise naših velikih narodnih zabav, ki so si kolikor toliko slične druga drugi, itak vsak dan v naših slovenskih dnevnikih, vas s tem seveda ne bodem mučil. Le toliko pripomnim, da je bil moralni efekt te do ranega jutra trajajoče narodne slavnosti skoro brez primera v zgodovini slovenskih narodnih zabav v velikem slogu — še boljši pa gmotni uspeh, ker je znašal čisti dobiček skoro 3000 kron, kar je gotovo najsijajnejši dokaz o rodoljubni požrtvovalnosti zavednih Ljubljančanov in lepih Ljubljančank. Najkrasnejšega moralnega uspeha tudi ni mogla izpodkopati infamna in lažnjiva pisava nekega ljubljanskega dnevnika, ki je iz same grde zavisti skušal oblatiti velepomembno narodno slavlje, a je za svoje nesramno pisanje prejel od razsodnega občinstva kot plačilo le brezmejno zaničevanje.

Naše pevsko društvo »Ljubljanski Golovec« je imelo sedaj v svoji blagajnici kupe denarja in le naravno je bilo, da je skušalo sedaj s svojo prisotnostjo povelečevati razne narodne prireditve drugih bratskih društev v Ljubljani in posebno še izven Ljubljane, kakor tudi veselice vseh ostalih narodnih društev, katerih ravno ni malo po naši širni slovenski zemlji. Sledili so torej društveni izle-

ti, ki so naši slovenski javnosti dokazovali, da se naše društvo krepko razvija in deluje in da je vedno pozorno na braniku za naša sveta prava. Seveda se je gospod Bucek kot neumoren predsednik zvesto udeleževal vseh teh izletov in sicer največkrat brez gospe Buce.

Med tem se je pa že izdelavala v nemškem Gradcu prekrasna društvena zastava, za katero je društvo v svoji brezmejni požrtvovalnosti odločilo svoto 2500 K, ki se je imela pokriti iz blagajniškega preostanka od velike narodne slavnosti in pa iz dohodkov velike veselice, ki se bode napravila povodom slavnostnega razvitja društvenega praporja.

Ko je bila pa društvena zastava gotova in dospela v Ljubljano, sklenil jo je odbor razstaviti v izložbi narodne tvrdeke Gričar in Mejač, ter prirediti veliko slavnost, pri kateri naj na čelu našega društva prvokrat ponosno zaplopala društvena zastava. In zopet so — kakor sem že zgoraj popisal — dičili vogale ljubljanskih ulic in cest velikanski plakati društva »Ljubljanski Golovec«, oznanjajoč rodoljubnemu občinstvu ljubljanskemu, da priredi »Ljubljanski Golovec« veliko narodno veselico, pri kateri se bode razvila društvena zastava, ki ji bode kumovala preblagorodna gospa Agneza Buca. In zo-

pet so stopili neumorni odborniki okrog naših odvetnikov, notarjev, trgovcev in drugih radodarnih duš, ter pobrali z navdušenjem na žrvenik mile domovine darovani narodni davek v obliki gotovega denarja in krasnih dobitkov.

Med tem sta vladala v hiši predsednika gospoda Bucka največje vznemirjenje in nepokoj. Vsaj tudi ni čuda. Ona je imela kot kumica čez glavo posla in skrbi z napravo sijajne toalete, v kateri je imela kumovati pri razvitju društvenega praporja — on pa čez glavo posla in skrbi s priučenjem slavnostnega govora, katerega je sestavil s priznano temeljitostjo Zdravko Hitropis, ne da bi izpustil le najmanjši dogodljaj iz slavne društvene zgodovine. Ne morda iz galantnosti, temveč kot strogo resnicoljuben človek moram pa na čast gospe Buce priznati, da je imela ona svojo sijajno toaleta že gotovo, ko je gospod Bucek še stokal in se potil v sredi svojega slavnostnega govora, katerega so pa takrat že vsi štirje Buckovi otroci znali do dobra na pamet. No, železna vstrajnost in neupogljiva neumornost gospoda Bucka je premagala končno le vse ovire tako, da je na predvečer velike slavnosti znal na izust svoj slavnostni govor.

Tako je napočil tretji in največji zgodovinski dan našega slavnega društva, ko se je razvila ob velikanski udeležbi — časnikarska poročila so govorila o pet do petnajstih tisočih zavednega občinstva — naša prekrasna društvena zastava. Gospa Buca kot kumica je bila nepopisno lepa, njena toaleta nebeška in natančno drugi dan popisana v »Slovenskem Narodu«. Nastop gospoda Buc-ka kot slavnostnega govornika je bil impozanten in veličasten in niti to ni motilo slavnostno razpoloženega občinstva, da je Zdravko Hitropis najmarkantnejše točke slavnostnega govora s šepetajočim glasom aviziral očaranim poslušalcem že poprej, predno jih je izgovoril gospod Bucek s svojim grmečim glasom. Z eno besedo: slavnost je uspela velikansko in se takoj z zlatimi črkami zapisala v slavno zgodovino »Ljubljanskega Golovca«.

Čisto naravno je, da je bila sedaj narodna dolžnost »Ljubljanskega Golovca«, da svoje prelepe društvene zastave ni skrival v kaki omari, temveč da je s svojo ponosno zastavo poveličeval in povzdigoval vse narodne veselice in prireditve. »Ljubljanski Golovec« je tudi v polni meri izpolnil to svojo narodno dolžnost. Ni bilo več nobene narodne slavnosti na naši slovenski zemlji, katere se

ne bi naše slavno društvo »Ljubljanski Golovec« udeležilo s svojim društvenim praporom, čeprav je v svoji vsega občudovanja in posnemanja vredni skromnosti prepuščalo drage volje drugim bratskim pevskim društvom in ad hoc ustanovljenim divjim pevskim zborom izvajanje pevskih točk. Društvo se ni ustrašilo nobenih gmotnih žrtev in v tem svojem stremljenju našlo vedno najkrepkejšo oporo v svojem dičnem predsedniku gospodu Bucku, ki je potem, ko je bila društvena blagajnica do dna izčrpana, posegel v svoje, bogato založene žepe in tako omogočil, da je bilo naše slavno društvo zastopano povsod pri narodnih prireditvah s svojo zastavo.

Tako bi bilo morda še danes, če ne bi bilo naše društvo izredilo na svojih prsih strupenega gada. Ko smo imeli zopet sejo radi izleta v prijazni Kamnik, kjer je »Kamniška Lira« hotela prirediti ljudsko slavnost, je na splošno ogorčenje prišel Čvičkoslav Žejny naenkrat s predlogom, da mora naše društvo kot pevsko društvo začeti gojiti petje, da se morajo vršiti redne pevske vaje itd. Kar groza je spreletela vse odbornike, ko so čuli ta revolucionarni predlog Čvičkoslava Žejnega, o katerem se je že poprej, kadar je bil slučajno odsoten, namigavalo, da ko-

ketuje z našim najhujšim konkuren-
tom, pevskim društvom »Trnovskim
karp«. Ko je prišel na dan z gorenjim
predlogom, nam je bilo vsem takoj
jasno in odkrito, da smo redili na
društvenih prsih ostudnega gada, ki
je že prodal svojo črno dušo našemu
neizprosному tekmeču »Trnovske-
mu karpu«. Iz dna duše nam je vsem
izpregovoril predsednik gospod Bu-
cek, ko je na ta predlog Čvičkoslava
Žejnega zagrmel nad njim: »Izklju-
čen iz društva! Dam ta svoj predlog
na glasovanje.« Predlog gospoda
Bucka je bil takoj in z navdušenjem
in soglasno sprejet ter s številnimi
štefani zamočen. Z milimi pogledi na
štefane in z ogorčenimi besedami:
»Se bova že še videla, prijatelj Bu-
cek!« je moral nato zapustiti izklju-
čeni Čvičkoslav Žejny društveni lo-
kal »Pri črnem krokodilu«, dočim
smo pa mi za njim kadili s štefani.

Kakor mi je gospod Bucek takoj
drugi dan popoldne prišel pripovedo-
vat v mojo prodajalno, ima doma
upor, revolucijo in pekel. Ko sem ga
vprašal, kaj se je zgodilo, mi je pa
začel razkladati svojo nesrečo. Drugi
dan po izključenju Čvičkoslava Žej-
nega je šla gospa Buca na trg s ku-
harico, da nakupita vse potrebno in
še kaj boljšega za kosilo. Na trgu se
ji je pa prav prijazno približal Čvič-
koslav Žejny, jo pozdravil z globo-

kim poklonom in povprašal po njenih občutkih in po uri, kdaj je gospod Bucek prikolovratil domov. Ko mu je gospa Buca povedala, da je bil gospod Bucek pri seji in da se je seja zavlekla skoro do 4. ure, ji je hinavski Čvikoslav Žejny začel odpirati oči, da se pri vseh teh sejah samo pije in kroka, da se na izletih zopet samo kroka in pije in da gre vse to na račun in za dober denar gospoda Bucka, ki bo skoro zapravil njeno lepo doto, ki jo je prinesla k hiši in spravil na beraško palico vso hišo. Tedaj je bil ogenj v strehi. Gospa Buca je pustila kar kuharico na trgu in kakor najhitrejši aeroplan odfrčala proti svojemu domu. Ko se je gospod Bucek še zibal v polusnu na mehkih blazinah zakonske postelje in sanjal o prefriganih jetercah, s katerimi bo prepodil neprijetno kislino sinoči zavžitega cvička iz svojega želodca, tedaj ga je iz teh prijetnih sanj vzbudil ogorčeni glas njegove Buce. »Kake ljubeznjivosti sem moral tedaj slišati, ti ne bom pravil,« je nadaljeval ves potrft gospod Bucek; »le toliko ti povem, da sem moral svoji ljubi Neži, ko mi je poldrugo uro zmi-vala glavo, svečano obljubiti in s pri-sego potrditi, da bom še danes od-ložil svojo predsedniško čast in se za večno zbrisal iz krokarskega (nje-ne besede) društva »Ljubljanski Go-

lovec« in nato sem našel šele pred svojo Nežo milost in na mizi prefri-gana jeterca, katerih sem si tako po-želel. Sedaj pa nesem na pošto pripo-ročeno in petkrat zapečateno pismo na naslov pravnega konzulenta Zdravka Hitropisa in v tem pismu se zahvaljujem za predsedniško čast, želim društvu najlepšo bodočnost in naznanjam sočasno svoj izstop.«

Žalosten je odšel gospod Bucek iz prodajalne in nesel na pošto usod-no pismo. Nekaj tednov na to se je pa pevsko društvo »Ljubljanski Go-lovec« prostovoljno razšlo, kakor je bilo brati v uradni »Ljubljančanki« v razglasu, ki ga je podpisal dru-štveni pravni konzulent Zdravko Hitropis.

Gospod Bucek v Pragi.

S krepkim sokolskim »Na zdarr!« pozdravili smo »Pri črnem krokodilu« zbrani prijatelji gospoda Bucka, ko se je prvič po svojem povratku iz zlate Prage, kjer se je kot čil Sokol udeležil šestega zleta, zopet prikazal mej svoje zveste prijatelje in tovariše. »Kako je bilo v Pragi? Povej nam, brat Bucek!« in slična vprašanja šumela so mu nasproti in vsi smo nestrpno pričakovali, da bode gospod Bucek začel popisovati svoje dogodke in vtise iz za slavnostnih sokolskih dni v Pragi. —

»Počakajte, da si malo s cvičkom privežem svojo dušo, potem pride vse na vrsto. Ali mar ne veste, da zlata Praga z raznimi cvički iz Štajerskega, Hrvaškega, Istre, Dalmacije in iz Tirolskega ni tako bogata založena, kakor naša bela Ljubljana! No, če tega ne veste, potem pa tudi ne morete razumeti mojega

hrepenenja po božanskem cvičku,« odrezal se nam je gospod Bucek in začel z izdatnimi požirki mašiti cvička prazno votlino svojega želodca.

Ko je gospod Bucek v naglici zmašil toliko cvička v se, kolikor ga je potreboval za prvo silo, si je od-dahnil, prižgal smodko in začel:

Vsaj vsi veste, da sem že skoro 20 let član »Ljubljanskega Sokola« in da je predtelovadec Brziskok moj najboljši prijatelj. Le-ta me je nago-varjal, da naj poletim na šesti sokolski zlet v Prago. Moj prijatelj pri meni ni imel težkega stališča, pač pa jaz pri svoji Buci, ko sem na rahlo sondiral polje, če bi pritrdila moji nameri, da grem v Prago. Gotovo bi ne dosegel svojega namena, če ne bi bil postopal kot pravi diplomat. Začel sem svoji Buci govoriti o neki kupčiji, ki jo imam v Pragi in ko sem te svoje navedbe podprl z nakupom krasnega slamnika in cele svilene obleke, svojim štirim Buckom pa obljubil pisati vsaki dan po pet raz-glednic, je bila za me bitka dobljena. Naročil sem si pri tvrcki Gričar & Mejač najnovejši sokolski kroj in pri Dreniku čepico. Vi bi morali videti, kako me je moja Buca, obdana od svojih štirih Buckov, ki so kakor divji kričali: »Naš papa je pa Sokol!«, ponosno gledala, ko sem oblekel rdečo srajco. Ker ji je neka prija-

teljica, ki se je enkrat peljala do Trbiža, ko je šla na božjo kot na Višarje, pravila, kako daleč mora biti do Prage, me je moja skrbna Buca prav pošteno založila za dolgo pot v Prago z raznimi potrebščinami, kakor dvema mrzlima piščancema, precejšno gnatjo, mrzlo pečenko, dvema steklenicama cvička, brinjevcem itd. Na potu sem uživajoč te zemeljske darove šele spoznal, kako dobro in skrbno ženico imam.

Kako sem se dne 26. junija vse del v Ljubljani na naš sokolski posebni vlak, vam ne bom popisoval, ker ste bili tedaj nekateri tako na peronu. Takoj s početka sem imel srečo, ker sem prišel v tak kupej, v katerem smo bili samo štirje izletniki, nek mestni oče s svojo soprogo, nek trgovec in moja malenkost. Do Jesenic je šlo vse gladko. Na Jesenicah smo pa morali dobro poldrugo uro čakati, da smo že mislili, da se je predor do Podrožčice zamašil. Ko se je pa začelo mračiti in ko se torej ni bilo več bati, da bodo naše slovenske zastavice bodle v oči koroške posiljenemce, smo pa odrinili in se šele v Celovcu prvič ustavili. V Celovcu so nas iskreno pozdravljali naši slovenski Janezi — drugo rodoljubno celovško občinstvo je pa gotovo radi pozne ure — bila je ura osem — ostalo doma.

Od Celovca naprej je bila pa naša prva in edina briga, kako bi si napravili udobno ležišče, da bi po noči s svojimi slovanskimi pogledi ne onečaščali trdonemških krajev. V tem oziru nam je dajal najlepši zgled mlad zakonski parček v sosednem kupeju, ki je jako praktično združil udeležbo pri sokolskem zletu s svojim ženitvanjskim potovanjem. To bi morali videti, kako vam je mladi mož skrbel za svojo mlado ženico, kako ji je pripravljajl gorko gnezdece, jo pokrival in ji nežno voščil lahko noč. Mene so prijemale kar skomine in nehote sem se spominjal svoje ljube Buce in najinega ženitvanjskega potovanja k materi božji na Brezje in naprej na otok bleški. Pa tudi moj sosed in mestni oče ni ostal hladan. Kar na enkrat je tudi on začutil v sebi vsa nežna čutila galantnega moža in začel z enako ljubeznjivostjo negovati svojo dražestno boljšo polovico. Ni čuda, da je pri tako vročih čutilih začelo postajati v vagonu zelo toplo in da sem bil primoran zavrteti znani ročaj na »meleg«, ker bi sicer s spanjem ne bilo nič. Ko se je to zgodilo, sem se malo pokrepčal z jedjo in pijačo, stegnil svoje kosti in se vrgel s tako močjo Morfeju v naročje, da je kar zaškripalo.

Vzbudil sem se šele drugi dan zjutraj pri češki meji. Moje prve mi-

sli so pohitele k moji dobri Buci in njenima piščancema, s katerima sem se takoj utrdil za nadaljno naporno potovanje. Moji sopotniki so tudi dali že slovo bogu Morfeju in opazovali sveto češko zemljo, na katero smo ravno pridrali. Češka zemlja se nam je vsem prav dopadla, le nekaj smo pogrešali. Videli smo večja sela in celo velike vasi, zvonikov pa nikjer, pač pa jako pogosto tovarniške dimnike, katere smo hitro prekrstili v »češke zvonike«. V čeških Budějovicah so nas pa že pozdravile češke Sokolice, v husitskem Taboru pa nebroj občinstva z godbo in cvetjem, v Benešovu mestni župan in odposlanec pražkega »Sokola« itd. Posebno milo nas je pa ginilo, ko smo videli, kako so preprosti delavci v tovarnah in na železnici prekinjevali svoje delo in nam klicali nasproti najprisrčnejše pozdrave in kako so nam priprosti kmetiči in priproste seljakinje na polju tudi povsod v pozdrav mahali s klobuki in robci. Videli smo in se prepričali, da je mej Čehi prešinila moč sokolske ideje najširše narodove plasti in da je resničen oni izrek, ki pravi: Kdor Čeh, ta Sokol.« Čim bolj smo se bližali zlati, stostolpi Pravi, tem prisrčnejše in vnetejše je bilo pozdravljanje in krona vsemu je bil nad vse iskreni sprejem slovenskega sokolstva na

kolodvoru Frana Josipa v Pragi. Pristrčne, iz dna ljubečih slovanskih src prihajajoče bratovske besede so se tu izpregovorile in nas tako ganile, da so nam zaigrale v očeh solze slovanskega navdušenja. Ko smo pa zapuščali kolodvor in stopili na ulico, morali smo pa korakati skozi živ zid k našemu sprejemu prihitelega prebivalstva matuške Prage in njenih hčera. In to s sokolsko idejo do mozga prešinjeno prebivalstvo ni paslo samo zvezdave radovednosti na svojih južnih bratih, temveč je z gromkimi »Na zdar«-klici, z mahanjem klobukov in robcev dajalo glasnega duška svojim notranjim čutilom. Od pristrčnega sprejema in navdušenega pozdravljanja smo bili vsi očarani in nehote nam je naše vznešeno razpoloženje kalila misel na mrzlo obnašanje naših Ljubljancanov ob sličnih prilikah... Tako smo prikorakali do Jindřiške ulice, kjer nas je sprejela v varno zavetje Slovincem kot prenočišče odločena dekliška šola.

Dne 27. junija zvečer me je popeljal moj prijatelj K. k »Trunečku« na Vinograde, kjer je »Vinogradski Hlahol« priredil svojim prijateljem iz Ljubljane mal, a tembolj pristrčen pozdravni večer, pri katerem se je izrekla marsikatera bratovska beseda, zabeljena po nebeškem petju na-

ših čeških prijateljev pevcev, ki so se z radostnim srcem spominjalil bele naše Ljubljane, ki so jo videli povodom petindvajsetletnice ljubljanskega pevskega društva »Slavec«.

Drugi dan (28. junija) sem pa zjutraj na vse zgodaj odrinil na Letno, da si ogledam ogromno telovadišče in da občudujem borbo prvih sokolskih telovadcev za prvenstvo. Tu sem videl našega Vidmarja, našega Fuchsa in druge slovenske sokolske telovadce - imenitnike, kako so slovenskemu sokolstvu in sebi spletali oni lavorov venec, katerega so odnesli iz Prage. To naporno borbo je po velikanskih tribunah opazovalo na deset tisoč in desetisoče gledalcev in tekmovalce s priznalnim ploskanjem podžigalo v borbi. Tu sem videl tudi načelnika dr. Vanička, vrhovnega generala slovenske sokolske armade in marsikatero druge može iz prvih sokolskih vrst. Oduševljen po tem, kar sem videl, sem skoro pozabil na kosilo in na ljubljansko mestno deputacijo, ki je imela popoldne dospeti k odkritju spomenika češkemu veleumu Františku Palackemu. Zavedajoč se svoje dolžnosti napram odposlanstvu naše bele Ljubljane odtrgal sem se le iz Letne in preko Šnela na Mali Strani, kjer se toči za žejne ljudi najboljše plzensko pivo v Pragi, pohitel

na kolodvor Frana Josipa, da prisostvujem sprejemu odposlanstva naše bele Ljubljane, katero je le-tam pričakoval sam primator dr. K. Groš. Ko je naše odposlanstvo z malo zamudo prispelo na postajo in izstopilo, vršil se je nad vse pristrčen sprejem, ker je primator dr. Groš nazdravil beli Ljubljani in njeni deputaciji, naš markantni dr. Ivan Tavčar pa kot župan naše bele Ljubljane na kratko odgovarjal. Ko je naša mestna deputacija stopila pred kolodvor, je bila predmet najpristrčnejših ovacij od strani na tisoče in tisoče broječe množice.

Popoldne sem bil pa seveda zopet na telovadišču in le-tam vztrajal skoro do večera, ko sem moral oditi na sokolski pozdravni večer, katerega je na čast udeležnikom, šestega zleta »v obecnim domě« priredila »Češká obec sokolská«. Tu se je pred mojimi očaranimi očmi razvil pravi slovanski sokolski parlament. Govorili so namreč prvaki vseh slovanskih sokolskih zvez. Za nas Slovence je pa posebno srečno in navdušeno govoril podstarosta »Slov. sok. zveze« državni poslanec dr. Rybař. Ta slovanski sokolski parlament so pa počastili tudi zastopniki francoskega in angleškega naroda, Luksemburžani in Amerikanski Čehi in Slovaki, ki so vsi v vznešenih bese-

dah nazdravljali vseslovanskemu sokolstvu in vzvišeni sokolski ideji. Že samo po sebi veličanstveno slavnost sta pa še povzdignila profesor Klička, ki je uvodom na velikanskih orgljah zaigral fantazijo iz Smetanovega »Vyšehrada« in sokolski pevski krožek, ki je pod skladateljem profesorjem Kličko, zapel na koncu Sladkov slavnostni zbor »Když o volnost vlast zápolí«. Ko je bil vspored končan, sem vzradoščen nad zmago našega Vidmarja šel malo pogledat na ljudsko slavnost na žofinskem otoku, ki je bil pa tako dubkom zatlačen s sokoli in drugim občinstvom, da sem se komaj skozi preril. Žofinski otok in njegova soseščina se je pa vsa žarila v najpestrejših barvah, ker je na tisoče in tisoče električnih žarnic po drevesih in drugod ustvarjalo pravo beneško noč na mogočni Vltavi. Ker sem pa moral drugi dan na olšansko pokopališče, moral sem skoro dati slovo temu nepopisnemu čaru.

Drugo jutro (29. junija) se je slovansko sokolstvo oddolžilo svojim ustanoviteljema dr. Miroslavu Tyršu in Jindřichu Fügnerju in pohitelo na olšansko pokopališče, da se v hvaležnosti pokloni tema velikima genijema. Ob grobu je imenom »Vseslovanske sokolske zveze« izpregovoril podstarosta; imenom »Zveze francoskih gimnastov« je pa v tako

vznešenih besedah predsednik te zveze slavil oba ustanovitelja sokolstva dr. Tyrša in Fügnerja, da so francoskim gimnastom igrale solze v očeh. Mi Slovenci smo se ob grobu teh dveh velikih Čehov s hvaležnostjo spominjali svojega dr. Murnika, čegar zasluga je, da se je slovensko Sokolstvo povzdignilo na tako visoko stopinjo sokolske naobrazbe. Tem svojim srčnim čutilom smo dali tudi duška z besedami, da bodo, kakor danes romajo češke sokolske armade k grobu dr. Tyrša in Fügnerja, enkrat romale slovenske sokolske vrste k grobu našega dr. Murnika. Od tu smo se slovenski Sokolji premaknili k grobu velikega prijatelja malega slovenskega naroda Jana Lego, kateremu je slovenski narod v znak svoje hvaležnosti za njegovo iskreno in neumorno delovanje na polju češko - slovenske vzajemnosti postavil skromni nagrobni spomenik. Tudi ob grobu Jana Lego se je izpregovorilo nekaj srčnih besedi.

Iz olšanskega pokopališča sem moral hiteti proti muzeju kraljestva češkega, kjer je v Panteonu priredila češka akademija znanosti in umetnosti v spomin Františku Palackemu slavnostno zborovanje, na katero so prihiteli prvi predstavitelji evropske znanosti, pred vsem seveda slovanski učenjaki. Poleg svetovnih

učenjakov si videl tu zbrane najvišje državne, vojaške in cerkvene dostojanstvenike in cvet češkega plemstva. Po govorih zastopnikov raznih visokih šol začula se je tudi slovenska beseda, ko se je imenom »Maticе Slovenske« njen predsednik dr. Ilešič v pesniško vznešenih besedah poklonil manom velikega Františka Palackega. Milo se je človeku storilo pri pogledu na zbrano učeno gospodo z imeni svetovnega slovesa, ker si moral nehote primerjati našo slovensko revščino z bogatstvom prosvetljenega češkega naroda...

Popoldne sem seveda prebil zopet na telovadišču in le-tam občudoval nebeško telovadbo in prekrasne, nepopisne nastope. Obžalujem le, da nisem prav nič strokovno naobražen, da bi vam mogel popisati, kaj so vse očaranim gledalcem nudili češki in drugi telovadci. Poleg telovadcev moral sem pa tudi občudovati stotisoče gledalcev na tribunah in drugod, ko so kakor prikovani vztrajali na svojih mestih in pazno zasledovali posamezne nastope. Pogled na tribune je bil sploh posebno zanimiv. Dočim so bile tri tribune videti kakor prav gosto z marjeticami in drugimi živimi cvetlicami posuta livada, je bila pa sokolstvu pridržana četrta tribuna kakor z rdečim makom obsejana njiva. Posebnega

občudovanja pa je bil vreden tudi vzorni red, ki je vladal pri nastopih in na celem obseženm telovadišču. Ta red je v prvi vrsti zasluga vzorno discipliniranega sokolstva, v drugi vrsti pa sokolskih rediteljev, ki so z neumorno vztrajnostjo in ljubeznjivostjo vzdržavali vse te nepregledne mase v disciplini in redu.

30. junij je bil določen za slavnostni sprevod. Ko sem zjutraj vstal, moral sem na svojo žalost opaziti, da lije curkoma dež. Vzlic temu sem odkorakal na naše zbirališče, kamor sem došel popolnoma premočen. Žalostno smo gledali na oblačno nebo, ker ni hotel dež prav nič ponehati. Ko je po skoro enournem čakanju dež le nekoliko ponehal, razvrstili smo se v vrste in odkorakali na odmenjeni prostor v Kralj. Vinogradih. Ko je pa bog ugledal te neštevilne sokolske vrste, pomikajoče se iz vseh delov zlate Prage in predmestij proti kraljevskemu muzeju, začutil je v sebi sokolsko razpoloženje in sovražnim meglam zaklical krepak: »Razhod!« Megle so se pokorne sokolskemu povelju razmaknile in dež je prenehal. V prijetnem hladu smo dospeli na določeno mesto in se razvrstili za slavnostni sprevod, na čegar čelo se je postavilo predsedstvo »Zveze slovanskega sokolstva«, za njim pa gostje, za temi nečeško

sokolstvo, na koncu pa nepregledne čete češke sokolske armade, vsega skupaj gotovo nad 30.000 Sokolov. In ta sokolska vojska se je potem pomikala po Kralj. Vinogradih do muzeja Kralj. češkega, od ondod na Vaclavské náměstí, Příkopy in tako dalje do Staroměstskega náměstí! Povsod, kjer se je pomikal sprevod, se je trlo na tisoče in tisoče občinstva, ki je z navdušenimi »Na zdar«-klici dajalo izraza svojemu navdušenju in ljubezni do sokolstva. Ljudstvo pa ni bilo samo na ulicah in cestah, po katerih je šel sprevod, temveč po vseh oknih in balkonih in celo na strehah. Vzlic sto — in stotisočim navdušenega gledalstva pa ni bilo nikjer kakega nemira in nereda, temveč je povsod vladal naravnost uzoren red. Ko smo prikorakali na Staroměstské náměstí, smo ves prostorni trg pred mestno hišo okupirali. Na to je povzel besedo brat dr. Scheiner kot starosta »Zvez slovenskega sokolstva« in v imenu celokupnega sokolstva pozdravil zlato matuško Prago, v katere imenu je odgovoril primator brat dr. Karel Groš. To veličastno slavlje se je končalo s prepevanjem češke himne »Kje dom je moj«. Sokolstvo je na to odkorakalo v istem vzornem redu, povabljeni so se pa zbrali v mestni hiši k malemu pogo-

ščenju, katero jim je priredila »rada král. hlav. města Práhy«. Praga kot caput regni je vselej in vsikdar pokazala, da je najbolj slovanska in najbolj napredna slovanska prestolnica in tako tudi pri ti priliki. V slavnostni dvorani so se potem izpregovorile iskrene besede od strani francoskih in angleških gostov ter od strani zastopnikov ostalih slovanskih mest, v imenu naše bele Ljubljane od strani našega staroste dr. Tavčarja.

Popoldne sem občudoval na telovadišču veličastni nastop slovanskega sokolstva k prostim vajam. Nad 11.000 sokolskih telovadcev je prikorakalo na ogromni telovadni prostor in se razvrstilo na svoje prostore v pičlih 19 minutah. Ta razvoj je veličasten in nepopisen. Ko je pa stal vsak posamezni Sokol na svojem mestu, zaigrala je godba in na migljaj zastavice v rokah brata dr. Vanička je začela ta sokolska armada vzorno izvajati svoje proste vaje. Vtisk, ki sem ga dobil, občudujoč to sokolsko vojsko, je nepopisen: to se more samo gledati in občudovati. Odhod sokolske armade iz telovadnega prostora se je izvršil zopet v istem vzronem redu in z enako hitrostjo. Moškemu sokolstvu so pa sledile ženske Sokolice, ki so to pot nastopile v ogromnem številu do

7000 in s svojim vzornim nastopom in s preciznim izvajanjem prostih vaj žele najglasnejše priznanje. Pred in za temi prostimi vajami so pa telovadili gostje, nastopila sokolska konjenica itd. Omamljen od veličastnosti tega, kar sem videl na telovadišču, sem zapuščal po končani telovadbi telovadišče na Letni s ponosno zavestjo v svojem srcu, da dotlej, dokler se more Slovanstvo opirati na tako močno in tako vzorno disciplinirano sokolsko armado, **za mrki pesimizenm ni mesta v Slovanih!**

Zvečer sem se udeležil častnega večera, katerega so češke dame na čelu Karla Scheinerova, Ana Novotná in druge v zvezi s »Slovanskim klubom« priredile v »Slovanski besedi« na Žofinskem otoku na čast gostom, došlim na šesti zlet vsesokolski in k odkritju spomenika historiografu Františku Palackemu. Tu sem videl prve češke dame, katerih moške igrajo v češkem narodu odlično vlogo v politiki, v znanosti itd., videl sem nadalje najodličnejše češke moške in tudi zastopnike najvišjega plemstva v deželi n. pr. jur. dr. Bedřicha kneza Schwarzenberga in druge. Vzlic ti visoki gospodi imel je pa prirejeni častni večer značaj intimne rodbinske slavnosti brez vsake napetosti, nepotrebne razliko-

vanja stanov in šarž in brez — fra-karije. Bratom Čehom moramo priznati, da so demokratičen narod par excellence in da tega nikjer in nikdar ne zataje. Z ozirom na ta ravnokar opisani značaj častnega večera bode pa ostal tudi vsem v nepozabnem spominu.

Drugi dan (1. julija 1912) vršilo se je ob navzočnosti najvišje državne, deželne in cerkvene gospode, vojaških dostojanstvenikov, zastopnikov slovanskih mest in vseučilišč, celokupnega sokolstva, vnanjih gostov in neštivilne množice slavnostno odkritje prekrasnega spomenika češkega veleuma Františka Palackega. Slavnostno odkritje se je vršilo seveda posebno svečano. Govoril je prvi dr. Lad. Pinkas kot predsednik odbora za zgradbo spomenika in potem odkriti spomenik izročil v last praški občini, v katere imenu ga je v varstvo in last prevzel mestni župan dr. Karel Groš. Slavnostni govor je imel poslanec dr. Karel Kramář, ki je mestoma z jako ostrimi besedami očrtal življenje, delovanje in ideje Františka Palackega in njegov pomen za Čehe, Slovanstvo in Avstrijo. Po končanem slavnostnem govoru se je pa položilo ob spomenik neštivilo vencev; za Slovence sta položila venca ljubljanska mestna občina in »Slovenska« sokolska

zveza«. Pevsko društvo »Hlahol«, ki je slavnost otvorilo s posebnim slavnostnim zborom, je pa ob svršetku zapelo še Smetanovo »Věno«. Spomenik, ki je stal 525.000 K, je monumentalno delo, izvršeno po profesorju Stanislavu Suchardi in vsebinjuje v svojih skupinah krasno alegorično idejo: vzroki propadanja češkega naroda in njegovega vstajenja.

Popoldne sem na telovadišču občudoval od prilično 1300 Sokolov in Sokolic izvršeno predstavo »Maraton«, s katero se je sokolstvo, proslaveče svojo petdesetletnico, spominjalo Tyršovega helenstva. Predstava je bila nebeška in nepozabna.

V torek (2. julija) sem si ogledaval mesto in njegove znamenitosti. Seveda nisem pozabil Sokolske razstave, ki je bila nad vse zanimiva in nazorno nudila najnatančnejšo sliko razvoja češkega sokolstva od prvih ponižnih početkov do sedanje visoke popolnosti. Tudi skromni Slovenci smo zastopani na ti razstavi, seveda svojim bornim in skromnim razmeram primerno le v skromnem obsegu; vendar je naša razstava, če tudi skromna, vendar strogo sokolska in nikakor ne kaže samo fotografičnih slik o slavnostnih sprejemih, kakor neki drugi nečeški oddelek te razsta-

ve. Vsak posetnik te sokolske razstave odnesel je pa iz nje vtisk, da je videl na nji žive dokaze petdesetletnega neumornega in vstrajnega, a tudi z najlepšimi sadovi blagoslovljenega sokolskega dela. V interesu povzdige in utrjenja sokolske misli pri nas bi bilo iskreno želeti, če bi se moglo doseči, da bi se praška sokolska razstava prenesla za nekaj časa v našo belo Ljubljano in bi me srčno veselilo, če bi ta moj nasvet našel razumevanja pri odločilnih činiteljih, ki naj bi to misel uvaževali za bodoči slovenski sokolski zlet, ki se bode vršil bodoče leto.

Večer sem pa preživel na povabilo svojega prijatelja K. v najlepši češkoslovenski intimni prijateljski družbi v »Bašci« na Kralj. Vinogradih, kjer so nam člani »Vinogradskega Hlahola« in njihovi prijatelji priredili prijateljski sestanek, na katerem smo obnovili in utrdili one srčne vezi češkoslovenske vzajemnosti, od katere moramo imeti dobiček edino le mi Slovenci. Bodi tu vsem češkim prijateljem in bratom izrečena najiskrenejša zahvala za vse nepozabne urice, ki smo jih Slovenci preživeli v njihovi preprijetni družbi in v pestrem krožku njihovih ljubeznivih čeških dam.

Zadnji dan (3. julija) svojega bivanja v Pragi sem pa porabil za

ogledovanje mesta in okolice in za nakupovanje malih spominov za svojo ljubo Buce in svoje štiri Bucke. Seveda kot sin »našega dobrega in vernega ljudstva« nisem pozabil pohiteti na divni Hradčín in si tam ogledati »metropolitní chram sv. Víta«. Notranjost le-te impozantne stavbe nudi gledalcu nebroj zanimivosti raz umetniško in zgodovinsko stališče. Ne sme se pa pozabiti tudi na slovito cerkveno zakladnico nad zakristijo, ki je pristopna proti plačilu vstopnine 1 K in običajnega bakšiša. Tu bodeš poleg raznih zgodovinskih znamenitosti (meča kralja Štefana itd.) videl tudi neštévilo najraznovrstnejših relikvij, ki te živo spominjajo na temni srednji vek. Da vidiš tam les od križa, na katerem je vzdihnil naš spasitelj, da ti pokažejo trn iz njegove trnjeve krone in žebelj, s katerim je bil pribit na križ, je samo naravno. Največja in najnovejša pridobitev med relikvijami so pa še le leta 1911, to je lansko leto »najdene« kosti in glava sv. Václava, ki nam jih je s posebnim ponosom pokazal cicerone iz vrst cerkovníkov, ne da bi mogel pri tem prikriti neke posebne vrste usmeva okrog svojih tolstih ust. Kakor želim, da bi se sokolska razstava prenesla v Ljubljano, ravno tako bi pa nasprotoval, da bi se »razstava« v

cerkveni zakladnici nad zakristijo v cerkvi sv. Vita preselila kdaj semkaj, ker za nas skromne Slovence za enkrat popolnoma zadostuje ona lurška voda, ki jo prodaja sloviti Luka Smolnikar.

S tem bi lahko končal. Vendar se mi pa zdi vredno in potrebno, da z ozirom na slovenski sokolski zlet leta 1913 tu javno pribijem, kako solidne so bile vzlic največjemu navalu cene v praških gostilnah ob priliki sokolskih slavnosti in kako tudi izvoščki niso pretiravali cen. Da vidite, kakšen naval je bil tedaj v Pragi, naj navedem samo dva vzgleda. Restavracija v »Reprezentančnem domu« se je za slavnostne dni preskrbela samo s 4000 gosmi in v znani plzenski restavraciji »Chodiěra« je v nedeljo dne 30. junija obedovalo 3000 gostov. To so številke, ki govore same za se.

Seveda pa ne smem prikriti tudi neke neprijetnosti, s katero so združeni vsi taki zleti. V mislih imam pisanje razglednic. Danes je že tako; če greš kam iz doma, ne vošči ti nihče več srečne poti, ampak vsakdo se poslovi od tebe z besedami: Pa mi pošlji kakšno razglednico. Če takih želja ne upoštevaš, je takoj najhujša zamera. Jaz sem imel pa v tem oziru še posebno smolo, ker

sem nepremišljeno obljubil svojim štirim Buckom vsaki dan à po pet razglednic. Da ne bi imel doma strašne zamere, moral sem svojo obljubo izpolniti. V ti svoji zadregi si nisem mogel pomagati drugače, nego da sem najel nekega vseučiliščnika, ki mi je proti dnevni odškodnini 10 K in ob popolni oskrbi pisal vsak dan po 25 razglednic na mojo Buce in moje štiri Bucke in še povrh po 20 na dan na razne moje prijatelje in znance. Odkrito vam povem, da je mladi moj prijatelj svojo plačo v denarju in v natori pošteno zaslužil, čeprav na razglednice ni nič drugega pisal nego: »Nebeško, nepopisno. Vse drugo ustmeno. Sokolski »Na zdar!« . . .

Globoko si je oddahnil gospod Bucek, ko je končal svoje pripovedovanje, za katero smo se mu prav navdušeno zahvalili. Le Zdravko Hitropis, ki je imel na gospoda Buceka piko radi prominulega pevskega društva »Ljubljanski Golovec«, ga je hotel malo vščipniti in spraviti v zadrego s tem, da ga je vprašal, kakšne so Čehinje, če so kaj lepe in prijazne.

Gospod Bucek je pa takoj zapažil konjsko kopito v Hitropisovih vprašanjih in ker ga je imel že delj časa na sumu, da objavlja on v »Slo-

venskem Narodu« one njegove dogodovščine, katere je skrbno prikri- val svoji ljubi Buci, mu je z izredno prisotnostjo svojega duha prijazno svetoval, da naj se kar odpravi v Prago in si jih tam sam ogleda. Ta modri nasvet je izzval pri nas bučno pritrjevanje, pri Hitropisu pa celo- urno molčečnost.

Kaj je slišal gospod Bucek o deželnem gospodarstvu.

Med tem, ko je gospa Buca uživala pod sivim Stolom vse prijetnosti in udobnosti letovišča v romantični Žirovnici, moral je ubogi in zapuščen Bucek podnevi in ponoči požirati zaduhli zrak ljubljanskih gostiln in kavarn. Ni čuda, da je v skrbi za svoje častito zdravje tudi on hrepnel po večkratni izpremembi zraka in da je v ti svoji skrbi zašel tudi v lokale, katerih tedaj, kadar je bila doma njegova gospa, ni pohajal. Tako je tudi prišlo, da se je nekega večera znašel med hvaležnimi poslušalci damske kapele v kavarni »Central«. Kakor se za takega veljaka spodobi, vsedel se je k svoji mizi tik odra, da bi ga ne mogel nihče motiti v naslajanju ob okroglih melodijah dunajskih valčkov. Gospod Bucek pa ni računal s sosedno mizo, obloženo z neštevilnimi pivskimi in drugimi steklenicami, in zasedeno od nekako

tridesetletnega moža, ki je posebno glasno poslušal proizvajanja damske kapele.

Naenkrat se je le-ta sosed gospoda Bucka s svojimi očmi, katere je sicer pasel dosledno na telesni obilnosti čelo igrajoče članice damske kapele, srečal z zvedavimi pogledi gospoda Bucka; to naključje je dalo sosedu gospoda Bucka povod, da je vstal, pristopil h gospodu Bucku in ga ogovoril: »Če se ne motim, imam čast videti gospoda Bucka? Dovolite, da se vam predstavim. Jaz sem Janez Koritar, deželni uradnik VIII. činovnega razreda in nadzornik pasjih koč v deželi. Dovolite mi tudi, da vas povabim k svoji mizi, ker se bere že v sv. pismu, da človeku ni dobro samemu biti. Ga bova pa malo skupaj pognala.«

Gospod Bucek se je malo obotavljal, končno pa le sprejel prijazno povabilo nadzornika Janeza Koritarja in prisedel k njegovi mizi, na katero je priromala na povelje nadzornika Koritarja takoj nova baterija pivskih steklenic. Ko sta zavila vrat precejšnjemu številu steklenic, znašla sta se skoro v prijetnem razgovoru, čegar kolikor moč natančno vsebino naj vam tu ponovim.

Gospod Bucek: »Ali praznujete svoj god ali pa rojstni dan, ker ste danes tako židane volje?«

Nadzornik Koritar: »Jaz sem vedno židane volje in imam vsak dan svoj god, odkar sem v deželni službi.«

Gospod Bucek: »Ali ste že dolgo uradnik v deželni službi in kakšen delokrog imate?«

Nadzornik Koritar: »Sedaj bo že kmalu 20 mesecev, odkar sem pri deželnem odboru, kjer sem bil takoj uvrščen v VIII. plačilni razred, kar se tudi spodobi, ker je moja služba zelo važna in odgovorna. Ustanovljena je edino v korist našega kmetijstva kot stebra države in S. L. S. Vsaj veste, da je sedaj deviza pri deželnem odboru: Vse za kmeta! Zato pa tudi ne smemo zanemarjati pasjih koč, ki so vendar važna panoga v kmetiskem gospodarstvu. Brez pasjih koč bi morali kmetski cucki spati po zimi zunaj na snegu ali pa v hiši pod pečjo; v prvem slučaju bi vzlic svojim kožuhom psi zmrzovali, v drugem slučaju bi pa lahko tatovi kradli, kar bi se jim zljubilo. To je deželni odbor opazil s svojim bistrim očesom, kreiral takoj posebno službo za nadzorstvo pasjih koč in jo brez razpisa naklonil meni, ki kot ubogi učitelj v zapuščeni Beli Krajini nisem imel nobenega upa, da postanem še kdaj gospod. Pa hvala bogu, da sem v sorodstvu z nekim našim veljakom, da sem se pravočasno vpisal med

Slomškarje in končno, kar me je še najbolj priporočalo, da sem že po rojstvu koritar. Tako je pa šlo in danes vlečem za svojo naporno službo mastno plačo in še mastnejše dijete, poleg tega pa uživam še druge udobnosti. Ko sem bil imenovan nadzornikom, sem se hotel ranžirati. Imel sem namreč strašne dolge, skupaj gbtovo čez sto kron. V gostilni sem bil dolžan za hrano 15 K, čevljarju pa za zadnje čevlje 14 K, krojaču celo 32 kron — vse to — poleg še nekaj drugih manjših kljuk. Da se morem ranžirati, prosil sem za primeren predujem in deželni odbor mi je dovolil in izplačal v to svrho dva tisoča kron. Ker je pa denar okrogel in ker mora človek danes reprezentirati, sem to svoto skoro porabil. Na nasvet nekega tovariša sem potem vložil novo nujno prošnjo za predujem pet tisoč kron. Danes mi je pa deželni finančni minister nakazal in izplačal svetlih 5000 kronic, od katerih jih bova pa s pomočjo teh le dam še nocoj precej pognala v zrak. Marker, takoj prinesi damski kapeli deset carskih čajev!«

Gospod Bucek: »Zdi se mi, da ste se v zadnjem času deželni uradniki silno razmnožili, in da je bilo precej novih služb ustanovljenih.«

Nadzornik Koritar: »Nekaj resnice je na vaši pripombi. Kar se tiče

novih služb pri deželnem odboru, ustanovile so se res, toda samo potrebne. Potrebne so namreč vse one službe, ki odpirajo našim zvestim pristašem pot do deželnega korita, pardon, kruha sem hotel reči. Sicer smo pa hoteli in hiteli s temi službami tudi priskočiti na pomoč našemu kmetu. Ako vam naštejem le nekaj na novo ustanovljenih mest, mi bode te takoj pritrdili. O sebi in svoji službi ne bom več govoril. Pač pa lahko navedem »Oddelek za napravo katastra o vseh znamenjih, križih in kapelicah na križiščih občinskih potov,« kateremu načeluje moj kolega nadzornik Matevž Bisagar, »Oddelek za varstvo domačih ponočnih ptičev«, to je sov in čukov, na čigar čelu stoji moj tovariš nadzornik Gašper Netopir, »Oddelek za umetno polhorejo«, čegar načelnik je Urban Požrešen, »Oddelek za iztrebljenje škodljivih liberalcev« (načelnik Šimen Pobjijaj) itd. — Če smo tukaj tudi res ustanovili več novih služb, ki so bile pa vse potrebne in če smo s tem deželne finance nekoliko otežili, smo jih pa zopet na drugi strani silno razbremenili. Kot popolnoma nepotrebna in odvečna smo namreč opustili deželno knjigovodstvo in deželno blagajno ter dotične uradnike, ki se že dovolj časa lenarili na deželne stroške, razun enega svetnika seve-

da, kar čez noč namestili v deželni bolnišnici kot strežaje na mesta onih dosedanjih bolniških strežajev, ki so bili na sumu kot liberalci in katere smo zato na nasvet upravitelja gosp. Zravenvodnika pometli iz bolnišnice.«

Gospod Bucek: »Ali pa morete sedaj shajati pri deželnem odboru brez knjigovodstva in blagajniškega urada?«

Nadzornik Koritar: »Malenkost! Kaj mislite, da mi prav nič ne znamo. Ali tako podcenjujete našega deželnega finančnega ministra ali deželnega mlinarja, kakor se je pred nedavnim časom sam podpisal v »Slovincu«. Naš finančni minister ima vse deželno knjigovodstvo sedaj kar v svoji bistri glavici, deželne finance pa v svojem žepu. Da pa kakšne številke ne pozabi, pa si jo kar s kredo zapiše na vrata svoje sobe. Tako gre vse v najlepšem redu in strašno poceni. Z eno besedo, mi znamo štediti. Naš finančni minister se pa tudi zastopi na številke. Zadnjič sem ga sam slišal, kako sta se učila z računskim svetnikom Liparjem 1×1 in potem tudi videl, kako dobro zna že sedaj 1×1 . Ko je odgovarjal na znano rdečo knjižico, je pri imetju naše dežele štel $2 \times 2 = 7$, pri dolgovih in izdatkih pa $3 \times 3 = 5$. Iz tega lahko vidite, da take glavice nima nobena

druga dežela! Sicer se pa malo pokrepčajva. Marker, vina na mizo, tistega penečega, tiste francoske vodice! Pa tudi za našo kapelico par steklenic!«

Gospod Bucek: »Ali pa ni to malo preveč za eno glavo, če je še bolj bistra.«

Nadzornik Koritar: »Ali ste neumni in zabiti, oprostite mi, gospod Bucek. Glede številčk, ki so podlaga vsakemu knjigovodstvu, sem vam vendar že povedal, da so vse v glavi našega finančnega ministra in nekaj tudi na vratih njegove sobe. In to popolnoma zadostuje za nas, vsaj imamo tako pooblastilo od deželnega zbora. Kar pa se tiče denarja, ga pa tako doma nimamo skoro nikdar nič. Svoj denar imamo na posojilih, mi, ki imamo. Nekaj milijončkov imamo na varnem pri »Zadružni zvezi« in nekaj pri »Ljudski posojilnici«, nekaj stotisočakov pa pri »Vzajemnem podpornem društvu.« Kakor vidite, imamo denarja kot čepinj, četudi izposojenega. Pa dajva en eks na čast ti - le kapelici!«

Gospod Bucek: »Nič ne rečem, da ne bi bilo varno, toda kaj pa, če bi dežela enkrat te milijončke rabila in morala denar nazaj zahtevati?«

Nadzornik Koritar: »Se vam vidi, gospod Bucek, da prav nič ne poznate našega ustroja. Sicer bi vedeli,

da imamo še nekaj milijončkov dobiti od »Union«-banke in dokler imamo tam še kaj zaloge, smo pa že toliko možje, da ne bomo »Zadružne zveze«, »Ljudske posojilnice« in »Vzajemnega podpornega društva« nadlegovali z zahtevo, da naj nam denar vrnejo. Kakor sta pa zadnjič finančni minister in računski svetnik s svojima bistrima glavicama pogruntala, bi bilo pa silno negospodarsko in zapravljivo, če bi mi te piškave milijončke na tem svetu sploh kdaj od teh zavodov nazaj zahtevali, kar nam bode na onem svetu vendar vse stoterno povrnjeno. Zato bomo na te borne vinarčke raje čakali do sodnega dne in na sodni dan popoldne ob treh terjali povračilo. Ker se nam bo tedaj stoterno povrnilo, bomo pa imeli toliko denarja, da bomo z eno roko lahko plačali vse sedanje in bodoče dolgove naše dežele in našega cerkvenega kneza. Iz tega lahko izprevidite, kako dobri in bistri gospodarji smo pri naši deželi, da smo ljudje, ki korakamo ponosno naprej in ki imamo svoje zdrave načrte celo izpeljane že do sodnega dne. Zato pa krepak eks našemu deželnemu odboru in tisti srčkani čelistinji!«

Gospod Bucek: »Ali si pa ni finančni minister za enkrat malo preveč stvari nakopal na glavo?«

Nadzornik Koritar: »Oprostite, gospod Bucek, to je zopet smešno vprašanje, ki dokazuje, da prav nič ne veste. Naš finančni minister se je res nekoliko preveč obložil, ker zida na svojo roko v Završnici veliko električno centralo, kuje velikansko deželno klavnico itd. Bistra njegova glavica pa je tudi takoj pogruntala, kako se človek lahko razbremeni. Na podlagi poblastila deželnega zbora je sestavil posebni »Gospodarski svet«, čegar člane, ne da bi bil omejen na kako število, imenuje kar on sam. Naš finančni minister je tudi takoj oživil »Gospodarski svet« in poklical vanj samo najodličnejše in najboljše gospodarje naše dežele, v prvi vrsti našega premilostljivega kneza in škofa, ki ima gotovo največkušenj na gospodarskem polju. Naj omenim še nekatere druge člane. V »Gospodarskem svetu« najdemo tudi kateheta Ivana Smrekarja, ki je kupil in prodal že nešteto graščin in katerega smemo šteti za prvega narodnega gospodarja naše dežele. Nadalje je član »Gospodarskega sveta« pristna gorenjska grča, Matija Boben, kateremu so dražbenim potom prodali že tri zemljišča in kateremu torej tudi najstrupenejši liberallec ne more odrekati bogatih lastnihkušenj na gospodarskem polju. Da bode te pa videli, kako smo vseskozi

nâpredni pri našem deželnem odboru in da daleko prekašamo siromaško in nazadnjaško kraljevino Češko, naj vam še povem, da sedi v tem »Gospodarskem svetu« tudi ženska zastopnica. Gotovo ste radovedni, katera. Pa ne smete misliti, da smo poklicali v »Gospodarski svet« kako, v gospodarskih vprašanjih neizkušeno babnico. Nikakor ne. Pozvali smo v »Gospodarski svet« prvo žensko kapaciteto na gospodarskem polju, že od raznih volitev dobro znano našo zvesto pristašinjno: Mico Kovačevo. Sedaj sem vam pa zavezal jezik. Da ga vam zopet malo odvezem, pa brž en eks na našo Mico Kovačevo in naš deželni odbor! Marker, še 5 steklenic francoske vodice na mizo!»

Gospod Bucek: »Ne dvomim, da se mora ob strani takega »Gospodarskega sveta« deželnemu finančnemu ministru vse posrečiti, vendar se pa o električni centrali na Završnici čujejo razni resni glasovi.«

Nadzornik Koritar: »Lari, fari! Zapomnite si enkrat za vselej: Kar pišejo naši domači in drugi liberalci o naših podjetjih, nas prav nič, pa prav nič ne briga, ker so same laži. Pa naivni so ti naši liberalci. Čenčajo nekaj o rentabiliteti električne centrale na Završnici, pa naj le čenčajo, saj jih deželni odbor ne poslu-

ša in jih nikdar ne bo. Strogo zaupno vam povem, da so nam iz cesarskega Dunaja tudi začeli zavoljo rentabilitete nekaj sitnariti. Tu se je pa izkazal naš finančni minister. Vsedel se je na vlak in se peljal na cesarski Dunaj. Tam je prijel vse ministre drugega za drugim pošteno za ušesa ter jih tudi pošteno stresel. Nato jih je šele vprašal, kaj sitnarijo z rentabiliteto. Šele, ko so ga vsi prav ponižno prosili odpuščanja in mu obljubili, da nikdar več ne bodo sitnarili, temveč še nalašč poslali enega tovariša v Završnico, da se bode še tam javno spokoril, se je dal naš deželni finančni minister potolažiti. Takoj potem je pa povedal skesanim ministrom, da se bode Završnica še tako obnesla, da bodo vsi strmeli. Ob Završnici se bode namreč ustanovila velikanska božja pot, kjer se bode na vseh stojnicah pod vrhovnim nadzorstvom našega Luke Smolnikarja prodajalo električne škapulirje, električne podobice, električne rožne vence in drugo tako božjepotniško drobnjavo. Naše »dobro in verno ljudstvo« bo opustilo čez noč vsa druga božja pota in trumoma romalo v Završnico, kjer bo kar deževalo romarskega denarja. Ministri so kar ostrmeli nad to gigantično idejo našega prvega finančnika. Ali ste sedaj izpregledali, gospod Bucek! Če ste,

potem pa posezite po svoji čaši, katero izprazniva do dna na čast sveti elektriki!«

Gospod Bucek: »Kaj pa z name-ravano deželno klavnico, ali ne bode zadel ob upor svojega obrtno-pospeševalnega urada?«

Nazornik Koritar: »Zopet smešno vprašanje! Obrtnopospesovalni urad ni bil ustanovljen zato, da bode pospeševal koristi obrtništva, temveč koristi S. L. S. pri obrtništvu. Kaj nam mar obrtniki, izvzemši pri ljubljanskih volitvah in pri volitvah v trgovsko in obrtniško zbornico! Zato obrtnopospesovalni urad, kakor je še do danes ni, tudi v bodoče ne bode črhnil nobene besedice proti deželni klavnici. Toda o ti stvari danes ne smem še veliko govoriti, ker se bode ustanovila šele po letu 1914, ko bodo končane deželnozborske volitve, pri katerih bomo še krvavo rabili mesarske glasove. Le toliko smem odkriti, da bo deželna klavnica napravljena po vzorcu knjigoveznice v »Katoliški tiskarni« in da bo, kakor knjigoveznica ljubljanske knjigoveze, deželna klavnica spravila tudi vse ljubljanske mesarje pod naš nož. Marker, pot pod noge in hitro na mizo dvajset konjakov in deset škatulj francoskih sardin, da se mi ne bo rigalo!«

Gospod Bucek: »Nekaj se govori o tem, da porabljate denar iz melioracijskega zaklada za druge namene, nego bi ga smeli po dotični postavi.«

Nadzornik Koritar: »Nesramna laž! Tisto postavo smo mi skovali. Kot postavodajalci pa imamo vendar najmanj pravico, da to postavo avtentično razlagamo. Sicer je pa mnenje vsakega našega deželnega odbornika najmanj toliko kot postava in se mu mora torej v naši deželi vse pokoriti gori od Bleiweisove ceste doli do Gorjancev. Sicer smo si pa ta denar izposodili in s posojilom pa vendar sme vsak dolžnik tako razpolagati, kakor se njemu prav zdi. Sicer smo pa za uporabo denarja odgovorni edinole svojemu upniku, to je »Unionbanki«; ta pa prav nič ne reče, ker smo ji dobro usta zamašili. Sedaj jih pa še midva vsak z dvema konjakoma in s škatljo sardin!«

Gospod Bucek: »Pa vam zamerijo, da ste zapravili vseučiliščni zaklad.«

Nadzornik Koritar: »Šeme! To je bila le fina taktična poteza našega finančnega ministra, katero mu je nasvetoval naš univerzalni ženij dr. Krek. Danes sili že vse v šole in po končanih srednjih študijah ne gre, kar bi bilo edino pametno in dobro, v semenišče, temveč na visoke šole na Dunaj, ali pa v tisto brezversko

Prago. Zato imamo pa v vseh poklicih veliko preveč — učenih ljudi. Če bi pa imeli svojo univerzo, bi bilo pa še slabše. Ako je pa na enem kraju česa že preveč, je pa gotovo na drugem kraju česa premalo. In tu bo vsak previdni državnik skušal stvari zenačiti. Ker je pa že sedaj študiranih ljudi preveč, pri »Zadružni zvezi« je bilo pa pinke premalo, ali celo nič, morda celo manj kot nič, je bilo zavoljo zenačenja popolnoma pravično, da smo pobasali vseučiliščni zaklad in ga vrgli v brezdno naše procvitajoče se »Zadružne zveze«. Marker, tu imaš dvajset kron in stisni jih kapelnici v roko, da zaigra tisto lepo pesem: »O dulieber Augustin«!

Gospod Bucek: »Ljudje pa godrnjajo tudi nekaj zavoljo gasilskih prispevkov, katerih deželni odbor še do sedaj ni razdelil prepotrebni gasilnim društvom.«

Nadzornik Koritar: »Gasilna društva naj bodo kar lepo tiho, drugače jih bode deželni odbor vse razpustil in jim postavil gerente. Kar se pa tiče gasilskih prispevkov, je pa stvar popolnoma v redu. Na podlagi neutensjenega pooblastila, ki ga je dobil deželni odbor od deželnega zbora, je prvi naprej pooblastil tajništvo S. L. S., da glede gasilskih prispevkov ukrene po svoji previdnosti vse potrebno. Ker ima pa deželni odbor po-

polno zaupanje do tajništva S. L. S., je krajna predrznost, če si kdo upa le godrnjati. Pa ker sva že pri gasilskih prispevkih, pa vrziva še midva vsak en gasilski prispevek skozi najina žejna grla!«

Gospod Bucek: »Ljudje tudi nekaj govore, da ima deželna banka samo debel denar in nič drobiža ter da enkrat ni mogla menjati tisočaka.«

Nadzornik Koritar: »Zopet grda laž! Naša deželna banka ima denarja kot čepinj in ves ta denar je pupilarno varno naložen v še neizčrpanih obveznicah naše dežele, katerih imamo na milijone. Onikrat so res poslali deželni minister, ko so morali plačati rekomandacijsko pristojbino k ovadbi zoper Ribnikarja, menjat v deželno banko bankovec za dvajset kron. Sedaj pa pogledjte te grde in nesramne obrekovalce, ki so iz bankovca za dvajset kron napravili kar cel tisočak. Tedaj res niso mogli menjat v banki tistih dvajset kron, pa zato ni odšla ovadba niti za en dan prepoznano na državno pravdnništvo, ker smo dobili takoj drobiž v »Narodni kavarni«. Vidite, tako - le nas obrekujejo in lažejo o nas! To me je pa že tako ujezilo, da mora marker takoj prinesiti zopet pet butiljk francoske vodice, in sicer v ono - le posebno sobico, kamor bodo prišle pozneje tudi naše umetnice, katere naj bog živi!«

Gospod Bucek: »Še nekaj, gospod nadzornik. Ljudje pravijo tudi, da je deželni odbor prekoračil meje svojega delokroga, ko je vložil znano ovadbo proti Ribnikarju.«

Nadzornik Koritar: »Seme in še enkrat seme so ljudje, če res kaj takega govore. Prvič je danes že vsakomur v deželi znano in jasno, da je naš deželni odbor za vse — hup — sposoben — hup — sem hotel reči pristojen. In samo zato — hup — smo ustanovili poseben — hup — »Kriminalni oddelek«, čegar naloga je — hup —, da spravi — hup — vse te preklicane kranjske liberalce drugega za drugim — hup — v peržon . . . hup . . . hup . . . ! Marker . . . hup . . . midva greva v sobico . . . hup . . . za nama pa povabite še umetnice na . . . hup, hup . . . malo okrepčilo!«

Nato sta se izgubila gospod Bucek in nadzornik Janez Koritar v posebno sobico, kamor so jima po drugi uri sledile umetnice. Kaj se je potem godilo, ne vem, domnevam pa, da se je še pilo, in sicer dolgo in mnogo. Izvedel sem namreč od plačilnega markerja takoj drugi dan, da je plačal nadzornik Koritar za zavžite in pobite stvari 687 K 50 vin. računa, da je njemu stisnil 10 K napitnine in vsaki dami pa po 20 K za umetniški užitek.

* * *

Drugi dan je prinesel naš najbolje informirani list med ljubljanskimi vestmi sledečo novico:

Kazniva malomarnost ljubljanskega magistrata. Danes ponoči se je vračal iz svojega naporenega revizijskega potovanja po Sv. Petra nasipu domov deželni nadzornik gosp. Janez Koritar. Ker je pa razsvetljava na Sv. Petra nasipu pod vsako kritiko in slabša kot v najbolj zakotni gorski vasici, je gosp. Koritar v temi zgrešil pot in padel v Ljubljanico, po kateri pa k sreči teče sedaj samo Gradaščica. Če ne bi bila božja volja drugačna, danes naš odlični somišljenik, ki ne zna plavati, ne bi bil več med živimi in imeli bi zopet novo žrtev brezvestno malomarnega gospodarstva na našem magistratu. Občinske svetnike S. L. S. pozivljamo, da brez vsake neupravičljive prizanesljivosti spravijo to kaznivo malomarnost na razgovor pri bodoči občinski seji, naš slavni deželni odbor pa prosimo, da naj vendar že enkrat napravi red v Avgijevelem hlevu na magistratu. Odličnemu svojemu somišljeniku gospodu Koritarju iskreno čestitamo na čudežni rešitvi iz valov.

Gospod Bucek in davki.

„Mi Slovenci plačujemo radi davke.“

V državnem zboru trdil
pokojni kanonik Klun.

Zopet smo bili zbrani zvečer v svojem brlogu pri »Črnem krokodilu«, da pri čaši penečega piva ali pri kupici kislega cvička z združenimi močmi prepodimo one »skrbi oblake«, o katerih je že vedel nekaj povedati naš dr. France Prešeren. — Zbrani smo bili pa skoro pismoštevilno, le našega stoloravnatelja gospoda Bucka še ni bilo, kar nas je presenetilo, ker je bil on navadno med prvimi prišleci pri naših večernih sejah. Ugibali smo sem in tja, kaj je vzrok njegovi nenavadni zamudi, ko se vrata odpro in ko vstopi naš tovariš Cvičkoslav Žejny.

»Kje imaš pa gospoda Bucka?« smo vprašali došlega Žejnega.

»Tega pa danes gotovo ne bode v našo družbo,« odreže se nam Žejny. »Videl sem ga danes popoldne

na Bregu, ko je srdit kakor ris in z mračnimi pogledi skoro tekel proti Trnovemu, ne da bi se zmenil za moj prijazni pozdrav. Gotovo je imel danes doma kak večji nastop s svojo gospo Buco — nastop, pri katerem mu je gospa Buca temeljito pojasnila svete pravice zakonskih žena in krvave dolžnosti zakonskih mož. Saj jo vendar poznate, da je zelo, zelo energična ženska in da je takrat, ko je bog delil dar zgovornosti, najmanj petkrat vzdignila roko. Radi tega se bojim, da nocoj naš prijatelj Bucek v krogu svojih štirih Buckov in svoje ljube Buce občuduje one hlače, katerih on pri hiši ne nosi . . .«

»Kdo ne nosi hlač pri moji hiši?« je zagrmel ravno vstopivši gospod Bucek nad obrekljivim Čvičkoslavom Žejnim. »Vrni mi raje tistih sto kron, katere sem Ti pred osmimi leti posodil, da si se mogel iti na Bled ženit k tisti bogati vdovi. Moj dober denar si tedaj pognal, vdova pa Tebe, do danes mi pa še nisi vrnil počenega groša ali pokazal kak ficek za obresti! In takega dolžnika mi drezajo pod nos še pri cesarskih oblastvih!«

»Kaj se je pa zgodilo, ljubi Bucek, da si hud kakor osa? Ali Ti je ušla gospa Buca? Ali Te je deželni odbor na sodišče ovadil? Ali so Te izvolili za predsednika kakega novega pevskega društva? Ali se Ti

je sanjalo, da si postal ljudski učitelj na Kranjskem?« smo povpraševali vsi vprek našega Bucka, ki je bil tako divji in srdit, kakršnega še nikoli nismo videli.

»To vse ne bi bilo nič! Še vse kaj hujšega sem danes doživel. Pomislite, danes popoldne sem bil na davčni administraciji!«

»No, kaj pa potem!« se je vtaknil vmes Zdravko Hitropis. »Ko sem bil še podravnatelj v pisarni odvetnika dr. Tožbarja, sem bil skoro vsaki dan na davčni administraciji in se mi ni nikdar nič hudega zgodilo. Pozdravil sem lepo vse gospode, ki so z gosjimi peresi hiteli polnit razne obrazce, oddal svojo zasoljeno pritožbo in zopet s prijaznim pozdravom odšel. Ne vem torej, zakaj naj bi bilo to nekaj posebnega, če je bil človek enkrat na davčni administraciji. Ker še tičiš v svoji obsežni koži, sklepam, da Te niso na meh odrli . . .«

»Kaj, samo na meh odrli, še več so mi storili!« je prekinil gospod Bucek zgovornega Hitropisa. »Že vidim, da ne bo prej konec neslanih opazk, predno vam natančno ne popišem svojih žalostnih doživljajev. Znano Vam je, da imam tri hišice, pošteno obrt in da je imela tudi moja žena nekaj pod palcem, ko mi je sledila pred oltar. Znano Vam je pa tu-

di, da sem vedno spoštoval svetopi-
semske besede: »Dajte bogu, kar je
božjega in cesarju, kar je cesarjeve-
ga.« Čeprav sem malo zarentačil,
kadar sem dobival plačilne naloge in
opomine od davčne administracije,
vendar sem kot dober državljan
vedno točno plačeval predpisane mi
vsote, ki nikakor niso bile male. Mi-
slil sem si, gosposko moramo imeti
in tudi plačati, vojake moramo imeti
in vzdržavati in zato je treba dav-
kov in takih ljudi, ki jih plačujejo.
Zadnja leta je pa postala stvar taka,
da tako več ne gre.

Po novem letu mi vselej dežuje
v hišo vse polno raznih tiskovin, ka-
tere naj vse izpolnim. Sedaj dobim v
hišo »Napoved za osebno dohodni-
no«, sedaj zopet »Izjavo za odmero
občne pridobnine«, sedaj zopet kaj
drucega, tako da človek niti ne ve,
kje mu stoji glava in da bi moral biti
učen, kakor sam sv. Avguštin, ali
celo kakor kak ljubljanski lemenatar,
če bi hotel vse te »napovedi, izjave
itd.« prav izpolniti. Koliko tedaj tr-
pim in se mučim, kadar proučujem
in izpolnujem neštete kolone teh ne-
šteti napovedi, izjav itd., Vam ne
morem dopovedati. To je prava ča-
sna in večna kazen. Če bom na onem
svetu imel kaj besede,, prosil bom
boga očeta, da naj vse tiste gospode,
ki so imeli na tem svetu kaj posla pri

davkih, a so pri tem pozabili na skrb za izveličanje svoje grešne duše, spravi v peklu na poseben prostor in jim kot edino kazen določi, da bodo v vekov veke morali izpolnjevati razne take davčne napovedi in izjave. Jaz jih bom pa gledal iz nebeških višav in prav nič se mi ne bodo smilili.

Ko pa tako srečno in po svoji vesti napolnim kolone raznih napovedi in izjav in ko sem še vprašal svojo ljubo Buce, če vsaj nisem kaj pozabil, da ne bo potem kakšnih sitnosti, si pa najamem postreščka z vozičkom, da zapelje vse te napovedi in izjave k davčni administraciji na Breg. Hvala bogu, si mislim, sedaj bom pa imel nekaj časa mir in torej tudi priložnost, da bom zaslužil kakšne krajcarje, da bom imel s čim plačati one davke, katere mi bodo skoro predpisali.

Toda ponižni dovkoplačevalec obrača, mogočna davčna administracija pa obrne.

Nisem si še dobro oddahnil od naporenega izpolnjevanja napovedi in izjav, že sem moral zopet vsaki dan sprejemati sicer osebno prav prijaznega odposlanca davčne administracije, ki mi je prinašal nove tiskovine z deloma tiskano, deloma pa pisano vsebino. Tiskana vsebina se je vedno začela: »Pri preskušnji Vaše napo-

vedi . . . nastali so z ozirom na razmeroma nizko vsoto napovedanega dohodka dvomi itd.«, ali pa: »Pri zakonito predpisani preskušnji Vaših napovedi v izjavi . . . so se pokazali pomisleki glede na drugi strani označenih točk itd.« Pisana vsebina je pa vsebinjevala vse te razne dvome in pomisleke. Ti dvomi in pomisleki so bili pa takšni, da bi človek skoro iz kože skočil.

Začetkoma sem dobival le bolj splošne dvome in pomisleke, kakor:

»Dvomi se, da bi znašali kosmati dohodki Vašega obrta za ta čas le 10.896 K, ker imate v svojem obrtu nastavljeno eno stalno moč in ker ste kot rojen Ljubljčan v Ljubljani dobro znani.«

»Kakor so poizvedbe dognale, bi utegnili biti skupni letni dohodki iz Vašega obrta večji kot ste jih napovedali.«

Na te dvome in pomisleke sem odgovarjal pismeno. Na prvega sem, kakor se še dobro spominjam, podal sledeče pojasnilo:

»Moji kosmati dohodki so znašali nič več in nič manj kakor napovedano vsoto 10.896 K. Cesarskim oblastim se vendar ne bom lagal in zato se mi lahko verjame. V svojem obrtu imam res nameščeno eno stalno moč, ki pa ni skozi cel teden stalna, ker je ob nedeljah in ponedeljkih redno ne-

stalna, časih pa tudi še ob torkih. Če še prištejemo nestalnost ob raznih praznikih, pa lahko izračunamo, koliko dni v letu lahko računam na stalno sodelovanje te moči. V Ljubljani sem res rojen in tudi krščen in to v cerkvi sv. Petra; h krstu me je pa nesla babica Urša Prinašaš, ki je pa morala že pred tridesetimi leti položiti nazaj svojo obrt, ker so jo zanesli k Sv. Krištofu. Botra sta pa bila ljubljanski meščan in pekovski mojster Matevž Hlebec in ugledna ljubljanska mesarica Polona Sekira, ki sta pa tudi že oba umrla. V Ljubljani sem tudi res dobro znan, ker že od otročjih let letam po Ljubljani in njenih predmestjih in mi nikakor ne bodete povedali kraja, katerega bi ne poznal. Le na ona nova imena ulic in uličic, s katerimi je osrečil Vodmat in tudi ostalo ljubljansko mesto blagopokojni občinski in računski svetnik Zabukovec, se bolj malo spoznam, pač pa imam v svojem spominu še častita stara imena bolj domačega kova, katera so za te novo krščene ulice in uličice pred krstom in po krstu rabili vsi Ljubljančani stare korenine.«

Tako sem jim odgovoril in imel kar za dva meseca in deset dni mir predgospodina davčni administraciji.

Ne vem, kaj sem se tem gospodom zameril, ker so me po preteku

tega časa ti slavni nasledniki apostola sv. Tomaža, ki baje tudi ni verjel nobene stvari drugače, če ni v njo vtaknil svojega prsta, začeli znova osrečevati z novimi dvomi in pomisleki. Kar jeza me strese, če pomislim, kake dvome in pomisleke imajo vsi ti, z gosjim peresi oboroženi gospodje pri davčni administraciji. Da se bode te sami prepričali, da moja jeza ni brez temeljite podlage, naj Vam prečitam enega izmed teh dvomov, katerega sem danes popoldne slučajno imel s seboj na davčni administraciji. Poslušajte torej, kaj mi vse pišejo gospodje od davčne administracije:

1. Dvomi se, da bi imeli pri vsakem pecivu, katero ste na debelo prodajali po 3 vinarje, in na drobno po 4 vinarje, le samo 2 vinarja dobička, ker je znano, da v Ljubljani zaslužijo izdelovalci peciva pri takem pecivu najmanj po 4 vinarje.

2. Dvomljivo je, da ste razpečali le po Vas navedeno količino peciva na dan, ker ste s svojim pecivom zalagali tudi razne večje odjemnike n. pr. staroznano ljubljansko gostilno v mestnem logu, ki jo ima v zakupu Liza Lakota, nadalje odlično novo gostilno Neže Praznota v Lipičevi ulici, restavracijo Janeza Pometaja na drugem koncu Ižanske ceste in morda še druge odlične gostilne, re-

stavracije, izkuhe in žganjarne; poleg tega se je pa Vaše pecivo donášalo tudi strankam na dom n. pr. pisarniškemu pomočniku Ognjeslavu Črnilniku, članu slovenskega deželnega gledališča Pufoviču, slavnemu pisatelju in feljtonistu Zorislavu Nemaniču, oženjenemu krojaškemu pomočniku Matkotu Šivanki in še raznim drugim.

3. Dvomi se, da ste napovedali vse svoje dohodke, ker ste imeli celo gotov denar na posojilih, a tega menda niste upoštevali v svoji napovedi; med drugimi imate dobiti pri zavarovalnem uradniku Cvičkoslavu Žejnem znatno vsoto 100 K, ne da bi izkazali med svojimi dohodki obresti tega posojila.

4. Dvomi se, da ste v preteklem davčnem letu na davkih in javnih dokladah, v kolikor se označujejo kot po zakonu dopustni odbitki, res vplačali po Vas napovedano vsoto 3345 kron 26 vin. in se vabite, da resničnost te svoje napovedbe dokažete s predložitvijo izvirnih plačilnih nalogov, opominov in od c. kr. davčnega urada izdanih pobotnic.

5. Dvomljivo je, da ste lansko leto za popravo streh na Vaših treh hišah res porabili 255 komadov opeke in da ste za opeko in krovca izdali 52 K, ker je znano iz prospektov raznih opekarn in iz oglasov (inseratov)

v časnikih, da opeka zdrži tudi do dvajset let in da je torej nemogoče in tudi neverjetno, da bi se moralo strehe vsako leto z opeko popravljati; sicer se pa tudi dvomi, če ste za opravo tega dela najeli krovca, ker je znano, da v sedanjih časih taka krovska dela navadno hišni gospodarji ljubljanski kar sami izvršujejo.

6. V splošnem se tudi še dvomi o pravilni napovedbi Vaših dohodkov in se domneva, da morajo biti Vaši dohodki znatno večji,

a) ker se je videlo Vašo gospo v gledališču, kar si danes človek s takimi dohodki, kot ste jih Vi napovedali, ne more več privoščiti;

b) ker se je opazilo Vašo gospo z modelnim slamnikom pri promenadnem koncertu v »Zvezdi« in tako dragocene slamnike morejo danes zmagovati edino le še z deželnim odborom v stiku stoječi podjetniki;

c) ker se je videlo Vašo gospo, da se je peljala na Gorenjsko v kupeju II. razreda, katerega je morala, ker nima nobene pravice do znižane vožnje, gotovo v celoti plačati;

d) ker se je Vas opazilo popoldne v kavarni in še celo pri kartah, da ste dobivali cel čas dobre karte, napravili zaporedoma kar dvakrat pagat - ultimo in vsled tega gotovo odnesli precejšen dobiček;

e) ker ste za pogorelce v Tomačevem darovali kar cel koš starega peciva in štiri vreče moke;

f) ker posedate skoro vsaki večer v gostilni in si privoščite vselej več vrčkov piva ali pa več četrta vina, česar si danes ne more privoščiti noben uradnik, če ima družino in ne dela dolgov itd. itd.«

Tako gre še pol ure dalje, da se človeku kar lasje ježe!«

»Tebi, prijatelj Bucek, malo težko, ali pa z ozirom na Tvojo, sicer zelo častito plešo samo na znotraj,« prekine Zdravko Hitropis razjarjenega Bucka. »Naj Vam pa povem še jaz katero iz svoje prakse. Zadnjič je prišel v našo pisarno ves obupan neki starejši gospod in me vprašal, kaj mu je odgovoriti na sporočene dvome. Očitalo se mu je namreč, da morajo biti njegovi dohodki radi tega večji, ker si je pri svojih letih izbral mlado, prav čedno in elegantno ženico, česar bi gotovo ne bil storil, če ne bi bili njegovi dohodki mnogo znatnejši, kakor jih je pa napovedal. No, pa mi smo tedaj posvetili davčni administraciji! Čakajte, da Vam to povem . . .«

»Dovolj, dovolj, Hitropis, Ti sedaj nimaš besede, sedaj jo ima prijatelj Bucek, ki naj nam pove, kaj je delal in opravil na davčni administraciji!«

S temi besedami je segel Hitropisu v govor poslovodja trgovske tvrdke Hiter & Pocen, naš prijatelj Matiček Večerjam in tako omogočil gospodu Bucku, ki se je med tem nekoliko okrepčal od naporenega govorjenja, da je mogel nadaljevati s popisovanjem svojih muk in težav na davčnem polju.

»Danes dopoldne,« je nadaljeval gospod Bucek, »sem dobil od davčne administracije zopet novo, prav dolgo pisanje, polno dvomov in pomislekov. Bil sem ravno pri kosilu in si hotel nametati na krožnik kakih deset sirovih štrukljev, katerih ne zna nobena župnikova kuharica tako dobro napraviti, kakor moja ljuba Buca. Kar sline so se mi cedile, ko jih je postavila moja Buca na mizo. Oj kako lepo so se kadili in še lepše dišali. Pa ti prinese tedaj sam šment tega davčnega človeka v hišo. Na opombo žene, da so štruklji še vroči, sem v naglici pogledal malo v to pisanje; čim dalje sem gledal, tem bolj se mi je daljšal obraz. Konec je bil ta, da se nisem dotaknil sirovih štrukljev, temveč da sem začel rentaćiti nad svojo ljubo Bucu in svojimi Bucki, ki so morali vsi od mize in po vseh kotih iskati tista pisanja, ki sem jih dobil to leto od davčne administracije. Ko je bilo pa vse skupaj, skočil sem v svoji jezi na literček k

»Štrajzelnu« na Poljane, da bom lažje pričakal tretje ure, ko se prične na davčni administraciji uradovanje pri onih vijakih, ki niso baje nikdar dovoljno naviti.

Bila je ura kake pol štirih, ko sem ravno prav razpoložen prestopil prag davčne administracije in takoj pri vratih vprašal, kje je tisti gospod, ki meni vedno toliko piše, čeprav ga nisem nikdar za to prosil.

Sila prijazen gospod, ki si je vtaknil pri mojem vstopu za ušesa svoje gosje pero, me vpraša, kdo sem. Ko mu povem, da sem Bucek in da bi me vendar morali poznati, ker mi skoro vsaki dan pišejo in ker tako dobro vedo, kaj delamo jaz in moja bucasta rodbina, mi je molče pokazal neka vrata, rekoč: »Tam skozi pojdite v tretjo sobo!«

V tretji sobi sem našel gospoda, ki je nekaj silno hitro pisal, ne da bi se zame kaj zmenil. Pisal je naprej, čeprav sem dvakrat prav pošteno zakašljajal. Odnehal tudi ni, ko sem z nogo zaceptal. To mi je bilo preveč in rekel sem mu: »Slišite, gospod, ali ne vidite, da je nekdo tukaj?« — Gospod je pa nato samo nad menoj zarenčal: »Jaz pišem!« Že sem mu hotel reči: »Pa še . . .«, ko sem se spomnil na to, zakaj sem prišel in pogoltnil svojo pobožno željo. Ko sem skoro četrť ure stal, je pa dotični go-

spod vendar odložil pero tako, da ga je vtaknil za uho, vzel robec iz žepa, opravil ž njim vse potrebno pri nosu in očalih ter me počasi ogovoril rekoč: »Kdo ste in kaj hočete?«

Ko sem mu dopovedal, da sem Bucek, kakor sem dolg in širok in da sem prišel zato sem, da jim odločno in enkrat za vselej povem, da sem pošten davkoplačevalec, ki plačam, rad ali nerad poštene davke, ki pa ne bom plačeval nikdar krivičnih davkov, čeprav se takoj vsi gospodje od davčne administracije postavijo pred menoj na glavo, posegel mi je v besedo, rekoč: »Počakajte, da poiščem Vaš akt.«

To je trajalo zopet četrť ure; potem je pa še četrť ure brskal po aktu in nekaj prebiral, potem pa pripomnil: »Vse v redu, pravično in pravilno; kar nič se Vam ne dela krivice!«

»Tako, gospod, to pravite Vi, jaz Vam pa pravim drugače, jaz Bucek, ljubljanski meščan in obrtnik, Vam bom pa kar po domače odgovoril nekoliko na Vaše dvome in pomisleke.

Vi pravite, da moram pri pecivu, če je prodajam po 3 ali celo 4 vinarje, najmanj 4 vinarje zaslužiti. Ali mar kradem moko, maslo, testo in druge stvari? Ali mar živi od zraka

moja stalna moč? Povejte mi to, učeni Vi gospod!

Pa mi očitata tisto Lizo Lakoto v Mestnem logu in tisto Nežo Praznoto in tistega Ižanca Pometaja, češ, da bom od teh obogatel. Lepi odjemniki! Liza Lakota ima skozi cel teden samo enega gosta, ki prihaja vsako soboto, plača pa šele drugo, Liza pa meni nikoli. Neža Praznota se je pa radi pomanjkanja gostov že pred enim mesecem preselila v Zgornje Ležeče in mi odnesla 15 K za pecivo, katero sem ji dajal pol leta. O Ižancu pa še ne govorim!

Potem pa odjemniki, katerim se pecivo na dom prinaša. Če bi ljubljanski obrtniki plačevali davke iz denarja, katerega jim plačujejo razni Črnilniki, Pufoviči, Nemaniči, Šivanke in drugi ljudje take baže, bode te pa morali še nocoj zapreti svojo štacuno. To Vam povem jaz, ki se ničem za Bucka!

Pa denar imam na posojilih, seveda kar cele kupe. Posebno Vas boli tisti moj denar pri Cvičkoslavu Žejnem. No, če Vam je ta denar tako k srcu prirasel, Vam bom pa ž njim tako davke plačal, da Vam bom to svojo terjatev odstopil.

Potem naj Vam pa še nosim skupaj Vaše plačilne naloge, opomine, pobotnice in ne vem, kaj še. Ali nimate tukaj prav nič zapisanega, ko-

liko in zakaj plačujemo davke. Lepa reč to; potem pa tudi ni čuda, da rasejo državni dolgovi tako hitro, kakor če bi imel zraven svoje prste naš deželni mlinar!

Pa na streho naj bi lezel, jaz Buccek, ki tehtam svojih 108 kilogramov dobre uteže in streho z opeko pokrival. Ali mislite, da so ljubljanske strehe tako močne, da razun opeke in hipoteke zdrže še lahko človeka moje uteže?

Pa mi očitajte mojo ljubo Buccko, ki zna v celi Ljubljani napraviti najboljše sirove štruklje. Ali veste, kaj so dobri sirovi štruklji? No, če tega ne veste, potem pa tudi ne morete vedeti, da taka žena, ki zna napravljati tako nebeške sirove štruklje, kakor moja Buca, zasluži, da gre saj enkrat na leto v gledališče, da si ogleda prelepo igro »Mlinar in njegova hči.« In taka žena naj bi sedem let zaporedoma nosila en in isti slamnik! Pa še v II. razredu se vozi ta babnica, kaj ne, kakor bi njen mož nosil svetlo sabljico ob boku. Res se je enkrat peljala na Brezje v II. razredu, ker je imel gorenjski vlak samo 8 voz, potnikov je bilo pa kakih petsto, katerih niso mogli vseh spraviti v vozove III. razreda, čeprav so stali na ploščadah, na hodnikih in v straniščih; vsled česar so ji morali nekaj poriniti v II. razred.

Jaz sem pa seveda kvartopirec, ki vlečem od kvart take dohodke, kakor kak nemški grofovski ali baronski klativitez, pijem pa kakor čeber — doma pa sam ljubi bog namesto mene pripravlja testo, mesi, vloga pecivo v peč in prodaja potem ljudem! Kaj ne, ljubi moj gospod Vsezna in Vsevedel?«

»Vedite se dostojno, gospod Bucek, Vi ste v cesarskem uradu in boste hudo zaprti, če se ne boste dostojno obnašali,« zarohni nad menoj uradnik in si pri tem energično pretakne gosje pero od desnega za levo uho.

»Pa mi pišete, da so poizvedbe dognale, da bi morali biti dohodki iz mojega obrta večji, kot sem jih napovedal. Povejte mi, gospod, kakšne poizvedbe?«

»Uradna tajnost,« mi je odgovoril uradnik. »Naše poizvedbe so dognale, da imate Vi denar v hranilnici in na posojilih, da ste si ta denar prihranili pri svojem obrtu, kateri Vam gre tako dobro, kakor nikomur v Ljubljani. Naši viri so zanesljivi, saj jih imamo od človeka, ki živi v najbližji Vaši bližini in pozna do dobra Vašo obrt, ker ga sam izvršuje in ta Vas in Vašega obrta ni mogel prehvaliti!«

»Tako torej, meni nič ne verjamete in ste šli vprašat mojega kon-

kurenta — seveda tam ste pa izvedeli samo živo in golo resnico. Potem se pa nič ne čudim, če ste mi predpisali kar 1500 K občne pridobnine — čudim se le, da mi niste kar 10.000 K ali 20.000 K!«

»Brzdajte se, gospod Bucek!« zarenči nad menoj uradnik. »Svetujem Vam tudi, da ostanete pri resnici. Res smo Vam predpisali 1500 K občne pridobnine, pa smo Vam tudi 15% popustili in podarili ali to ni nič?«

»Kaj 15% popusta dobim! Kje je pa denar, ali mi ga bodete takoj danes odšteli ali pa naj pridem jutri ponj...«

»To je samo za to davčno leto. Drugo leto Vam pa tega popusta ne bomo več dovolili, ker Ljubljanci itak premalo davka plačujete in bi ga lahko veliko več, kakor je izračunal naš gospod Vretenar, ki bo radi svojih odličnih zaslug skoro poklican na Dunaj.«

»Kaj še več davka nam bodete predpisali za drugo leto?«

»Pa prav gotovo. Potem bode pa leto 1914 prišla na vrsto še dežela in zvišala doklade od 40% kar na 140% — zaenkrat seveda z omejitvijo na Ljubljano. To bodete plačevali, da bodete kar črni...«

»Sedaj mi je pa dosti! Če mislite, da smo Ljubljanci tista limona,

katero bode te vsi izžemali, da dobi-
te denar, s katerim potem dajete
mladim kavalirjem Vaše stroke
predujeme po 10.000 K...

Še nisem dobro izgovoril teh
besedi, že je začel uradnik na vse
grlo kričati in klicati sluge rekoč:
»Razžalil je vso financo! Ven ga vr-
žite, ven ž njim!«

Še predno sem se dobro zave-
del, že me je držalo deset rok in že
sem letel bolj po zraku kot po tleh
skozi vse tri sobe, čez hodnik, čez
stopnjice in skozi vežo ter se naen-
krat znašel na Bregu. Sram me je
bilo, v dno moje duše sram, ker se
mi še nikdar ni prigodilo, da bi me
kje ven vrgli. V svoji sramoti sem
bežal proti Trnovemu, ker sem mi-
slil, da imam še vedno za seboj vso
financo...«

Gospod Bucek kot vodnik.

Stoji, stoji, Iblanca,
Iblanca dolga vas.

Narodna pesem.

Po naslovu sodeči, se ne smete ustrašiti in z ozirom na sedanje planinsko navdušene čase, ko vsaki hip zleze kak minister na naš sivi Triglav, morda celo misliti, da bode te morali spremljati gospoda Bucka kot gorskega vodnika na vratolomnih turah na zavratno Škrlatico, nebo-tični Razor, ali severno steno našega Triglava. Če ste pa kaj takega pričakovali, ste se pa pošteno urezali, ker je gospod Bucek, dasi je zvest član »Slovenskega planinskega društva«, čegar lepi znak nosi vedno za klobukom, do sedaj gojil planinstvo le na ljubljanskem Gradu, Rožniku in dvakrat na Šmarni gori. Torej z gorskim vodnikom ste se urezali. Ravnotako ste se pa tudi urezali, če ste mislili, da je gospod Bucek stopil med tem na čelo kake ljubljan-

ske Marijine družbe in da bo kot vodnik te družbe vam popisoval svoje velezanimive doživljaje. Stvar je popolnoma drugačna.

Gospod Bucek je po vsi Ljubljani dobro poznan kot prava ljubljanska korenina in veljak. Gospoda Bucka pa poznajo tudi izven Ljubljane širom naše slovenske domovine in še celo na Hrvaškem ima svoje znance. Če ima pa Ljubljančan znanec izven Ljubljane, se mu pa večkrat zgodi, da ga kateri obišče in morda še celo tak znanec, ki še ni videl naše bele Ljubljane. Seveda je tedaj mesto — in rodoljubna dolžnost vsakega Ljubljančana, da došlecju natančno razkaže vse ljubljanske zanimivosti. Saj to ni tako naporno delo, ker se lahko opravi v par urah peš, malo bolj zamudno je pa seveda z našimi izvoščeki.

Med svoje najboljše hrvaške znance je pa štel gospod Bucek osebno sicer še neznanega mu Petra Gavrilovića, trgovca z žitom v staroslavnem Sisku, ker je bil ž njim že dobrih dvajset let v trajni kupčijski zvezi in ker sta si ob novem letu in ob vseh večjih praznikih pismeno želela vse najboljše. Povabila sta se že stokrat drug drugega na obisk, ne da bi doslej še prišlo do uresničenja teh medsebojnih povabil. Letos je pa dobil neko dopoldne gospod Bucek

od svojega prijatelja Gavrilovića pismo in popoldne sočasno s tem pismom oddani brzojav, da pride drugi dan s poštnim vlakom Gavrilović obiskat gospoda Bucka in da bo kot spoznavalni znak pri izstopu iz vlaka imel v rokah »malu bocu pristnog hrvatskog vina«. Ta odlični spoznavalni znak je bil gospodu Bucku na eni strani zagotovilo, da njegov hrvaški znanec ne more biti napačen človek, na drugi strani pa povod, da je svoji ljubi Bući naročil za drugi dan gosposko kosilo, svojim štirim Buckom pa pridigal celo uro, kakšni mestni otroci iz boljših hiš ne smejo biti. Tako je bilo vse prav ukrenjeno za dostojen sprejem Petra Gavrilovića.

Med tem, ko se je v hiši gospoda Bucka kuhalo, cvrlo in peklo, stopal je on jaderno po Kolodvorski ulici, da sprejme dostojno svojega hrvaškega prijatelja, ki je imel dospeti v Ljubljano s poštnim vlakom ob $\frac{3}{4}$ na 1. uro. Ob prihodu poštnega vlaka je napejal gospod Bucek svoje oči in med izstopivšimi potniki iskal človeka, ki bi imel v rokah zgoraj omenjeni spoznavalni znak. Koncem šele se je bolj izvalil, kot izstopil iz železniškega voza srednjevelik, a tembolj obilen potnik, ki se je, držeč v rokah sodček z okoli 35 litri ogledaval pozorno na vse strani. Ko ga gospod

Bucek ozre, mu šine v glavo misel: »Ta, ali nihče drugi!« in tik njega glasno zavpije: »Gospod Peter Gavrilović.« Na ta klic se ročno obrne Gavrilović; dva vprašajoča pogleda in že sta si bila »v bratskem zagrljaju Slovenec i Hrvat,« med njima je pa delal najlepšo vez sodček s 35 litri. Pred kolodvorom sta skočila v izvoščka in se povedla na dom gospoda Bucka.

Tukaj ju je čakalo opulentno kosilo, umotvor naše gospe Buce, ki je, obdana od svojih štirih Buckov, pričakovala milega gosta ob vhodu v najboljšo sobo. Ne bom vam popisoval presrčnega sprejema, niti sprejemu sledečega opulentnega kosila, katerega sta gospod Bucek in Gavrilović zalila z marsikatero kapljico iz Gavrilovičevega sodčka, ko sta pila bratovščino, le toliko naj izdam, da je kosilo trajalo drobni dve uri in da bi bilo trajalo še dalj, ako ne bi bila gopa Buca večkrat in zelo razločno opozorila svojega življenja slabšo polovico, da si bo mili gost gotovo želel ogledati lepo ljubljansko mesto in da je ob pol osmih večerja.

Gopa Buca je govorila zelo odločno in razločno, da je bilo gospoda Bucka malo sram pred Gavrilovićem, ko sta odhajala iz doma na ogledovanje bele Ljubljane. Gavrilović je opazil to zadrego gospoda

Bucka in ga pristno hrvaško skušal tolažiti, rekoč: »Žensko čeljade je djavo! Dok je ne povučesh k žrtveniku, ona te gleda ko svoga spasitelja, ko angjela čuvara, a ti počneš griskati i griskati udicu, dok je nijesi i progutnuo jadan! Vrag si ga neka!«

Iz teh modrih besedi je gospod Bucek posnel, da je tudi prijatelj Gavrilović oženjen in kot razumen človek tudi takoj vprašal Gavrilovića po zdravju in občutkih njegove milostljive. Tako sta v prijaznem razgovoru dospela do Komenskega ulice. Sredi te ulice ustavi Gavrilović gospoda Bucka in kazaje na novo zgradbo, vpraša, kdo je zgradil to »grčko svetišče?«

»To je vila slavnega primarija dr. D., katerega pa njegov oddelek navadno leta in leta ne vidi, ker skoro vedno na deželne stroške izpopolnuje svoje znanje izven Avstrije. Pa je danes tudi sila učen gospod, da malo takih. Kdo bi bil — razun njegova seveda — prišel n. pr. na nenavadno misel, napraviti v kleti svojega grškega templja solnčne kopeli. Iz tega vidiš, dragi kume, kako napredni smo Ljubljanci!«

Gavrilović je nekoliko z glavo zmajal, a sledil verno svojemu tovarišu, ko sta stopala po Dalmatinovi in Miklošičevi cesti. Le - tam ga je zanimala posebno lepa frančiškan-

ska cerkev in ni si mogel kaj, da ne bi pohvalil Ljubljančanov, kako lepe cerkve imajo.

»Res, lepe cerkve imamo — samo malo preveč jih je že. Sedaj pa zidajo še novo, tako da bo v Ljubljani kmalu vsaka druga zgradba cerkev in vsaki tretji človek duhovnik, redovnik ali pa redovnica. Ne vem, kdo bo delal, da bodo mogli vsi ti krepki možje in krepke ženske, živeti lepo v brezdeltu.«

»Svećenik je svećenik!« pritrди Gavrilović po hrvaško gospodu Bucku. »Svet i častan gospodin, a svuda za njim i pred njim raste bijeli kruh, dok on kano i ptice nebeske ne treba ni orati, ni kopati!«

Ob pogledu na frančiškanski cerkvi priklopljeno ogromno poslopje, je Gavrilović hitro uganel, da mora biti to samostan in je vprašal gospoda Bucka, koliko redovnikov šteje to ogromno poslopje.

»Ne vem,« odvrne gospod Bucek. »V normalnih časih jih bo notri kakih 40 do 50 patrov in fratrov. Kadar pa nastopijo bojni časi, namreč volitve, se pa razmnože kakor zajci in takrat jih je notri gotovo do 300 mož, ki se vsi kakor en mož prikažejo na volišče in »v svetem boju za sveto-cerkve in sveto vero« oddajo svoje glasove za takega takega luterana, ki je šele pred enim ali dve-

ma letoma odpadel od svete katoliške vere.«

Ko sta krenila po Prešernovi ulici, so Gavriloviću posebno ugajale male prodajalnice nasproti »Mestni hranilnici ljubljanski«. Ko je pa za njimi ogledal velike nove stavbe, se je čudil Ljubljančanom, da grade ob prometni ulici male kolibice, za njimi pa velike zgradbe in je vprašal gospoda Bucka, čigave so zadaj stojеče zgradbe.

»Pst,« odvrne gospod Bucek zvedavemu Gavriloviću. »O teh novih zgradbah se v Ljubljani ne sme nič govoriti, da ne izve zanje ljubljanski mestni magistrat. Brez vednosti in dovoljenja mestnega magistrata ljubljanskega so namreč frančiškanski patri zazidali že skoro ves svoj vrt in to v zadnjih letih. Veš, dragi kume, v Ljubljani so vedno sitnosti, če si človek — hoče zgraditi kako novo hišo. Povodom zgradbe imaš na vratu komisijo na komisijo, ki ti pregleda vsako opeko in premeri vsako stenico, če je dovolj široka, ali ne. Potem ti pa vso to stvar obesijo na nos še davčni oblasti. Vi-diš, vsemu temu so se pa izognili iznajdljivi patri ter magistratu prihranili pisarije, sebi pa druge sitnosti, tako da je obema pomagano. Danes se pa ne izplača več, da bi kdo vlačil take stare stvari na dan.«

Ko sta prispela na križišče pred pošto, začudil se je Gavrilović, da najde na tako prometnem kraju nezazidan tako velik prostor in vprašal gospoda Bucka, zakaj se ta prostor ne zazida.

»To je pa naša ljubljanska posebnost,« pojasni Gavriloviću stvar gospod Bucek. »Tu je stalo nekdanj vojaško skladišče, katero se je sedaj preneslo na periferijo naše bele Ljubljane. V zameno za novo zgradbo, katero je moralo ljubljansko mesto zgraditi na svoje stroške, dobilo je mesto ta svet. Kupcev je bilo začetkom dovolj. Ko so pa nekateri napravili ponudbe, našla sta se pa med Ljubljančani dva človeka, ki sta vložila zoper nameravano prodajo pritožbo, s katero sta samo to dosegla, da se je stvar zavlekla in da so se kupci oplašili — ljubljansko mesto je pa samo na obrestih izgubilo več desetisoč kron.«

Na nadaljno vprašanje Petra Gavrilovića, kdo sta ta dva Ljubljančana in če jih niso že obesili na prvo laterno, moral je pa gospod Bucek priznati, da še živita in da sta oba danes celo člana — občinskega sveta, kar je tudi odlična posebnost ljubljanskega mesta.

To pojasnilo je tako presenetilo Petra Gavrilovića, da je izjavil, da bi kaj takega ne bilo mogoče niti se-

daj na Hrvaškem, kjer se vendar marsikaj takega dogodi, kar vzbuja pozornost po vsem kulturnem svetu.

Ko sta prišla skozi Šelenburgovo ulico v Zvezdo, obstalo je Gavrilicevo oko takoj na ponosni nunski cerkvi in ogromnih poslopih okrog nje, vsled česar je vprašal gospoda Bucka, če je morda to stolna cerkev in knezoškofijska palača.

»Ne, to je pa uršulinska cerkev in poslopja okrog cerkve pripadajo uršulinskemu samostanu, čegar last je tudi ogromni vrt za cerkvijo in za poslopji. To je najbogatejši samostan ljubljanski, ker si uršulinke s svojim internatom in s svojimi šolami zaslužijo na leto naravnost ogromne svote, ki pa na veliko nevoljo našega cerkvenega kneza romajo iz dežele, namesto v njegovo, vedno prazno blagajnico. Zato se tudi govori po mestu, da se naš cerkveni knez in uršulinke nič kaj dobro ne razumejo.«

Na vprašanje Petra Gavrilovića čegava je palača ob vogalu Vegove in Gosposke ulice, pojasnil je gospod Bucek, da je ta palača deželni двореc, last najvišje gospode v deželi kranjski, in da se tu odloča usoda deželnih davkoplačevalcev. Povedal mu je nadalje tudi vse one skrivnosti te palače, katere je zvedel pred nedavnim časom od nadzornika Janeza Koritarja.

To je dalo Petru Gavriloviću povod za pripombo: »Zemaljska gospoda — jesu zemaljska gospoda! Oni su bog — oni su zakon! Oni su sud — oni su apelacija! Oni su pravica — puh! Pravica? — Oni su krivica!...«

Končal je pa svoje modrovanje s prijaznim pregovorom: »Tko će sa psima u svatove, valja mu znati preko plotova skakati!«, kar naj bi si zapomnili posebno oni možje narodno-napredne stranke, ki pohajajo to ponosno palačo kot poslanci in naj bi se nikdar več ne dali vjeti še bolj sirenskimi glasom klerikalnih kolvodij.

Ko sta prikorakala po Gosposki ulici do nekdanjega poslopja deželne vlade, zanimal je Gavrilovića posebno s protjem, jelšami in drugim drevjem tako lepo obraščeni obcestni zid za tem poslopjem, vsled česar je vprašal gospoda Bucka, če se le-ta obraščeni obcestni zid morda iz kakih zgodovinskih razlogov vzdržuje v tem naravnem in za prestolno mesto gotovo idiličnem stanju.

»A ti misliš to grdo podrtijo?« odgovoril je gospod Bucek. »To je lastnina našega deželnega odbora, ki nedvomno misli, da je ta razdrapani zid posebna krasota in zanimavost našega mesta — in menda tudi — živa slika njegovega dobrega go-

spodarstva. Da bi bila to krasota, si pač ne bode nihče upal trditi; da je pa to posebna zanimivost, če se sredi lepega mesta najde tako nečedno podrtijo, bode pa takoj pripoznal vsak tujec, katerega privede slučaj v ta del mesta. Najboljše pri tem je pač to, da je ta grda podrtija lastnina onega dež. odbora, ki je v svoji današnji sestavi baje vzor pridnosti, delavnosti in brige za občni blagor. Seveda ako mora deželni odbor imeti svoje oči vedno pozorno obrnjene na najbolj zakotne vasice naše naše obsežne dežele, potem je naravno, da teh razvalin v sredi prestolne Ljubljane ne more videti. Sicer ima pa baje Kmetijska družba, odkar imajo pri nji odločilno besedo taki kmetje, kakoršen je naš deželni mlinar, za temi razvalinami svojo vzorno kmetijo, vsaj visokozrasli fižol, dobro poganjači krompir in drugo sočivje, ki rasejo za to razdrapano podrtijo, kažejo na upravičenost te govorice.«

Peter Gavrilović je zopet majal z glavo, ko je slišal ta pojasnila in ni nehal prej majati, dokler se ni skoro z glavo zaletel ob križevniško cerkev. »Že zopet cerkev in menda tudi samostan,« obrnil se je vprašaje proti gospodu Bucku. Ko mu je ta to potrdil, začel je Gavrilović še bolj majati s svojo glavo.

Nato sta odšla po starodavni križevniški ulici čez Sv. Jakoba most na Stari trg in od tod po Mestnem trgu. Tu je Gavriloviću prav ugajala živahnost, ki je vsepovsod vladala, kakor tudi lične prodajalne in končno ponosne hiše. Ko sta pa dospela »Pred škofijo«, so pa Gavrilovića zbodle v oči one zelo zamazane hiše, ki jih vidimo na nasprotni strani stolne cerkve, in zato je vprašal gospoda Bucka, če to ni »staro mesto«?

»Ne,« odvrne mu gospod Bucek. »To je takozvani »korarski ring« in vse hiše na ti strani so lastnina ljubljanskih kanonikov. Lepe res niso te hiše na zunaj in morebiti tudi že petdeset let nepobeljene, vendar pa stanujejo v njih visoki in mogočni gospodje, ki imajo na svojih ramenih vse druge skrbi in se torej ne morejo brigati za take malenkosti. Isto pa velja tudi za knezoškofijsko palačo, ki tudi že leta in leta kriči po zidarjih, a doslej še vedno zaman.«

Ko sta dospela na Poljane, je pa Gavrilovića jako presenetilo, da imajo najlepše stavbe na Poljanah vse naslove na — »um«, vsled česar se je obrnil na gospoda Bucka za pojasnilo.

»Prva hiša je Aloisianum, knezoškofijski zavod za srednješolce, zadaj je zavod sv. Marte, za njim ravno

sedaj radi svoje polomije tako pogosto imenovani »Ljudski dum«, tam dalje je Josephinum, dalje jezuitski samostan, zopet tam Lichtenthurnov zavod, tam zopet Marianum in vse to je bila enkrat last ponosnih Poljancev, danes je pa last mrtve roke. Ne bode dolgo, ko bode na Poljanah prešla zadnja hišica iz posvetnih rok v last mrtve roke.«

Peter Gavrilović je majal vedno bolj s svojo glavo in je molče korakal za gospodom Buckom čez most pri Sv. Petru. Ko je ugledal cerkev sv. Petra, ni omenil nič drugega, nego »zopet cerkev!« Ko sta pa korakala po Hrvatskem trgu in prišedši na trg Tabor, ugledala cerkev Jezusovega Srca in za njo samostan, je pa Gavrilović kar onemel. Krenila sta nato po starodnavni Kravji dolini nazaj v mesto. Ko je pa moral gospod Bucek na Gavrilovićevo vprašanje, čegave so hiše ob njiju desni strani, zopet priznati, da so lastnina mrtve roke, bilo je pa Gavriloviću vsega dovolj in je temu svojemu razpoloženju dal tudi glasnega duška v hrvaškem jeziku, kar bode pa radi preizvirnih in preostrih hvaških izrazov rajše povedali po slovensko.

»Dragi moj prijatelj Bucek,« dejal je Peter Gavrilović. »Dosti imam tvoje prelepe Ljubljane in dovoli mi,

da skušam vjeti prvi vlak, da me popelje stran. Če te vprašam, čegava je ta hiša, mi odgovoriš: tega ali onega duhovnika, duhovnega zavoda ali reda; če te vprašam, čegav je ta vrt, mi odgovarjaš enako. Rad bi samo vedel, ako se najde danes v vaši beli Ljubljani še kak košček sveta, ki ni lastnina mrtve roke. Težko, da bi se našel! Radi tega bodem pa gledal, da jo pravočasno odkurim, da še jaz ne zapadem mrtvi roki. Tebi in tvojim rojakom, dragi kume, pa svetujem, da prekrstite svojo **belo** Ljubljano v »**črno** Ljubljano« ali pa v »**Sveto mesto**«, ker poslednja imena veliko bolj zasluži kot prvo. To je moje mnenje in sedaj mi pokaži najbližjo pot do kolodvora, da otrem raz svoje čevlje sveti prah vašega »Svetega mesta«.

Tako je modroval Peter Gavrilović in svoje modrovanje solil s pristnimi hrvaškimi kletvicami.

Hočeš, nočeš, moral se je gospod Bucek vdati odločni zahtevi svojega hrvaškega znanca in ga mimo starega paromlina, ki je danes tudi last mrtve roke, spremiti na južni kolodvor.

Tako se je obisk Petra Gavrilovića, ki je menil ostati najmanj za en teden v naši beli Ljubljani, radi posebnih ljubljanskih razmer skrčil na pičlih šest ur. Morebiti ne bode ško-

dovalo Ljubljančanom, če bodo o teh posebnih razmerah ljubljanskega mesta in o vzrokih, ki so povzročili te posebne razmere, začeli nekoliko razmišljati in potem ta razmišljevanja koristno uporabljati tedaj, kadar jim bode zopet stopiti z glasovnico v roki na volišče in ko jim bode neka stranka, kateri je pri srcu le blagor mrtve roke, obečala za njihove glasove zlate gradove in še marsikaj drugega.

Če se bode to zgodilo, potem bode pa pisec te črtice hvaležen Petru Gavriloviću, da je obiskal svojega prijatelja gospoda Bucka, čeprav je iz zgoraj navedenih razlogov mogel v naši Ljubljani vzdržati samo par ur.

V to pa bog pomozi!

Kako se je imel gospod Bucek pri koritarjih.

Ni dobro, če človek vedno hodi v eno in isto gostilno, ker postane preveč enostranski, si je zadnjič mislil gospod Bucek in krenil zato v nenavadno gostilno pri »Trdokljunem gavranu«. Kakor se spodobi za veljaka njegove baže, ostal ni med navadnim narodom v prvi sobi, temveč se podal v posebno sobo. V posebni sobi so bile razun ene mize vse prazne. Pri zasedeni mizi je bilo pa več gospodov, ki so bili, kar je dokazoval štefan vina, pač posebne volje.

Ko se je gospod Bucek hotel v svoji skromnosti vsesti k eni praznih miz, spoznal ga je eden izmed vesele družbe in ga takoj prijazno povabil k svoji mizi. Gospodu Bucku se je prijazni gospod zdel znan po glasu in ko ga je bližje ogledal, videl je, da je nadzornik Janez Koritar, s kate-

rim sta se pred nedavnim prav dobro zabavala pri ženski kapeli v kavarni »Central«. Z ozirom na te njune skupne doživljaje gospod Buccek prijaznega povabila ni smel odkloniti in je prisedel k veseli mizi.

»Dovolite, slavna gospōda okrog te častite mize, da nas medsebojno predstavim,« uvedel je nadzornik Janez Koritar gospoda Bucka v svojo družbo. »Tu je gospod Matevž Bisagar, deželni nadzornik in predstojnik »Oddelka za napravo katastra o vseh znamenjih, križih in kapelicah na križiščih občinski potov,« tu gospod Gašper Netopir, deželni nadzornik in vodja »Oddelka za varstvo sov in čukov in drugih domačih ponočnih »tičev«, tu gospod deželni nadzornik Urban Požrešen, načelnik »Oddelka za umetno polhorejo«, tu gospod Šimen Pobijaj, vodja »Oddelka za izstrebljenje škodljivih liberalcev«, tu g. nadzornik Miha Romar, predstojnik »Oddelka za ohranitev in razmnožitev božjih potov«, tu gospod Jernej Strela, sedaj še cerkovnik pri Sv. Petru in bodoči ravnatelj-deželni električnih naprav ob Završnici in tu gospod Izidor Potuhnjen, bodoči vodja deželne klavnice in sedaj še gospodarski poduradnik v ljubljanskem semenišču. Sami imenitni možje in vsi v deželni službi, pa ne v slabi. Tu je pa gospod Bu-

cek, ljubljanski veljak in večkratni hišni posestnik, z eno besedo mož, ki ima srce na pravem kraju in ki nikdar ne občuti zaspanosti, kadar mu sveti na mizi cel štefan, kakor sedaj-le nam. Na čast novodošlemu gospodu Bucku predlagam celo kupico.«

Vzdignilo se je devet rok, poneslo kupice k ustom in kot bi trenil, bile so vse prazne. Že to dejstvo je dokazovalo, da vladata v družbi vzorna disciplina in red.

»Da vpeljem gospoda Bucka takoj in temeljito v našo družbo,« nadaljeval je nadzornik Janez Koritar, »naj mu povem, da nas je navzočih osem mož, ki smo vsi v službi naše preljube deželice ustanovili si prelepo društvo »Deželno korito«. Naše društvo ima vsako soboto svoje redno zborovanje pri »Trdokljunem gavranu«. Pri tem zborovanju mora pa vsak društvenik povedati ostalim društvenikom, kaj je med tednom delal in počel. Povedati pa mora vsak po resnici, da je stvar bolj zabavna in vesela, ker so nam znana njegova uradna poročila, ki se pa glase seveda malo drugače. Ravno kar sem jaz kot društveni predsednik končal svoje poročilo in častiti društveniki mi bodo potrdili, da ni bilo dolgočasno. Sedaj je pa prišla vrsta na gospoda Matevža Bisagar-

ja. Torej posluh, častiti društveniki
»Deželnega korita!«

Sledeč pozivu začel je svoje poročilo nadzornik Matevž Bisagar.

»Ne bom vam pripovedoval, da tičim v zakonskem jarmu in da imam za boljšo zakonsko polovico žensko, ki ima v sebi najmanj tri satane. Vsaj to tudi ni čudno, ker je služila skoro dvajset let v raznih župniščih za kuharico in mi prinesla poleg treh otrok raznih očetov v zakon tudi vse vrline in slabe lastnosti farovške kuharice. Vrline ima sicer samo dve; prva je, da si je tekom dvajsetih let svojega službovanja po župniščih prislužila celih 60.000 svitlih kronic in druga, da me je znala spraviti v deželno službo potem, ko sem ji obljubil zakon. O njenih slabih lastnostih pa ne govorim, jih je preveč in toliko, da samo boga hvalim, ker je moja služba pri deželni gosposki taka, da me skoro osem dni v tednu ni doma. Vsaj bodem tudi iz današnje celotedenske komisije prišel šele jutri nazaj. Sedaj pa k stvari. Moje poročilo bode bolj kratko. Kakor veste, obrnjena je sedaj vsa skrb naših deželnih gospodov v zanemarjeno in zapuščeno Belo Krajino. Veste, doli so bolj čudni ljudje, komaj se otresejo nekoliko materinega krila, pobe-ro jo vsi moški tje v Ameriko. Tam v Ameriki se pa navzamejo prav ne-

kako čudnega in takega duha, ki ni nič kaj v čislih pri naši deželni gospodi. Ko pridejo nazaj iz Amerike ti vražji Belokranjci, pa pravijo, da mora v Ameriki vsakdo delati, kdor hoče živeti. Pa pravijo nadalje in se pri tem še sklicujejo na apostola sv. Pavla, da naj tisti, ki ne dela, tudi ne je. Seveda take prekucijske govornice okužujejo naše dobro in verno ljudstvo in je naravnost hujskajo proti naši častiti duhovščini kot naravni vodnici slovenskega naroda. Zato se ne smete čuditi, če od naše častite belokranjske duhovščine že dalj časa prihajajo na deželno gospoško mile prošnje za odpomoč. Deželni odbor pomaga, kar more in stori vse, da bi ugnal uporni in revolucionarni duh, ki se širi med Belokranjci. Vsak dan jim zida kako deželno cesto ali gradi kak nov vodovod. Kmalu bo poprej tako zanemarena in zapuščena Bela Krajina tako premrežena z deželnimi cestami, da ne bo več v Beli Krajini kmetske kočice, ki ne bi bila s svojim sosedom zvezana s široko deželno cesto. Nove ceste pa seveda ne morejo in ne smejo ostati brez znamenj, križev in kapelic. Zato sem dobil od naše deželne gosposke nalog, da naj izdelam natančen načrt s potrebnim proračunom, kako bi se dalo na vseh teh novozgrajenih cestah tehnično-

pravilno namestiti vsa potrebna znamenja, kapelice in križe. To pa ni malo delo. Doslej sem porabil za to že pet mesecev in če bo šlo vse dobro in srečno, bom s svojim elaboratom gotov v treh letih. Iz tega dejstva se lahko prepričate, da delam temeljito in natančno ter da poleg svoje plače pošteno zaslužim tudi one dijete, katere se mi izplačuje za moje pošteno delo. Sedaj imam v delu ravno tristo metrov dolgo cesto med dvema kmetoma v bližini Semiča. Stvar je malo sitna, ker hočeta imeti oba kmeta, da naj jima napravimo na ti kratki progi kar cel križev pot — na vsakem koncu ceste pa še zidano lurško kapelo. Ne vem, kako se bode ta stvar iztekla; sumim pa, da sta oba kmeta naščuvana od Mazelejevih pristašev, kar bodem tudi jutri povedal gospodu referentu iz deželnega odbora. V ostalem pa v Beli Krajini ni ravno dolg čas, ker je tam veliko mladih vdovic, katerih možje so v Ameriki. Toda pst — to je uradna tajnost in uradno tajnost znam varovati! Samo en eks tem mladim vdovicam!«

Vsi društveniki »Deželnega korita« so z gospodom Buckom vred izpili na čast belokranjskim vdovicam celo kupico, na kar je nadzornik Janez Koritar pohvalil Matevža Bisagarja za temeljito poročilo in po-

delil besedo nadzorniku Gašperju Netopirju.

»Cel pretekli teden,« pričel je Gašper Netopir, »sem imel službo na Gorenjskem v bližini onega kraja, ki je postal svetovnoznan po svojem mirovnem sodišču in po znanem kozolcu, ki je bil predmet prve razprave pred tem mirovnim sodiščem. O tem kozolcu sem slišal med ljudmi prav čedne stvari pripovedovati; ljudje so mi pa tudi pravili, da je mirovno sodišče sklenilo, da bode imele vse razprave odslej pod tem kozolcem, ker uživa med svetom že tako veliko slavo. S tem sklepom pa baje župnik ni nič kaj zadovoljen, ker meni, da je ta kozolec namenjen za vse kaj drugega kakor za sodbe. Sploh se mi pa pretekli teden ni godilo posebno dobro. Moral sem namreč cel teden podučevati en cel »Odsek orlov« v ministriranju in to ni nobena šala, ker imajo kmeti fantje zelo trde butice za latinščino. Na drugi strani so bile pa mojim učencem misli vedno pri njihovih sovicah, kar tudi ni posebno pospeševalo napredovanja v ministriranju. Kakor vidim, bodem moral najmanj še štiri tedne hoditi učiti te junaške orle v ministriranju, predno bodo znali vsaj za silo ministrirati. Pri tem bo pa moralo še iti vse po sreči in se ne smejo več pripetiti taki prizori, kot

so se pretekli torek. Dva moja učenca sta se nekaj sporekla zaradi neke sovice. Takoj sta se začela obkladati z besedo »čuk, čuk«. Beseda »čuk« je pa še druge moje učence tako razvnela, da so se skoro razdelili na dva tabora in se drug drugega pitali z besedo »čuk, čuk«. Gotovo bi se bili tudi dejansko spopadli, če ne bi bil prišel slučajno k mojemu pouku župnik in če ne bi bil razdvojene moje učence pomiril s tem, da jim je plačal za dva sodčka piva. Ta dva sodčka sta sicer pomirila razburjene bodoče ministrante, vzela pa za celo noč pokoj domači vasi, ker so moji učenci potem celo noč rogovilili po vasi in pobili okna vsem tistim hišam, v katerih stanujejo ljudje, ki nimajo posebno v čisljih nočnih tic. D drugega posebnega vam pa ne vem povedati. Samo toliko še omenim, da ima župnik prav prikupno nečakinjo devetnajstih let, ki pa ni samo prikupna po svoji zunanosti, temveč se hoče tudi drugim prikupiti, v prvi vrsti mlademu kaplanu, v drugi vrsti pa meni, o katerem je zvedela, da še nisem priklenjen na zakonsko verigo. Več pa seveda ne bode izvedeli od mene, ker se držim zlatega načela:

»Če fantič je podjeten,
naj bode tud' diskreten!

S tem končam svoje poročilo in iz-
pijem celo kupico na zdravje pri-
kupni župnikovi nečakinji!»

Vzgledu Gašperja Netopirja so
sledili vsi častiti člani društva »De-
želno korito« in z gospodom Buckom
vred izpraznili svoje kupice na čast
prikupnemu biseru iz župnišča. Tudi
Gašper Netopir je bil za svoje poro-
čilo deležen pohvale od strani nad-
zornika Janeza Koritarja, ki je na to
pozval nadzornika Šimna Pobjajaja,
da naj slavnemu društvu postreže s
svojim poročilom. Šimen Pobjaj se
je takoj odzval zahtevi Janeza Kori-
tarja in podal svoje poročilo, katero
je pa cel čas solil in belil s takimi
pristnimi gorenjskimi kletvinami, ka-
koršne človek prav redko sliši celo
tedaj, kadar gredo kmetski fantje na
novačenje. Brez teh neštevilnih klet-
vin glasilo se je pa njegovo poročilo
nekako tako-le:

»Kakor veste, sem doma iz kra-
ja, kjer si ljudje s sekirico voščijo
dobro jutro. Menda mi je ta poseb-
nost mojega rojstvenega kraja naj-
več pomagala, da sem izšel kot zma-
govalec iz boja za mesto nadzornika
pri »Oddelku za izstrebljenje škod-
ljivih liberalcev.« Prepričan sem tu-
di, da so v meni našli pravega moža
za to mesto. Praktičnih skušeni
imam tudi že precej, ker sem bil za-
voljo pretepa že sedemnajstkrat za-

prt in ker sem stal enkrat že celo zavoljo uboja pred porotnim sodiščem. Pa sem se takrat pošteno zmazal, ker sem se zagovarjal, da sem se samo branil. Raz praktično stališče se torej moji usposobljenosti za odlično mesto, katero zavzemam danes, ne more prav nič ugovarjati. Pač pa so bili nek odlični gospod iz naše stranke, ki so že parkrat pridigovali po deželi, kako je treba pobijati liberalce, mnenja, da teoretično še nisem dovolj podkovan v svoji stroki. Radi tega so me povabili kar za osem tednov v divni Podlonk, kjer se odpočivajo od svojega trudapolnega dela, da mi le-tam sami preskrbe potrebno teoretično podlago za temeljito izvrševanje moje službe. Odkrito moram priznati, da sem se v teh štirih tednih, odkar sem deležen tega teoretičnega poduka, neznansko veliko naučil in tako v svoji stroki izpopolnil, da bom, če bo šlo vse po sreči, na podlagi teh naukov najmanj v dveh letih iztrebil vse liberalce iz naše dežele. Da pa ne pridem popolnoma iz prakse, sem pa nekega ponočnjaka, ki je prišel pod okno onega dekleta, ki mi hodi postiljat mojo posteljo, prav pošteno premikastil. To bi vi morali videti mojega učenika, kako se je smejal, ko je zvedel za moje junaštvo, za katero sem bil tudi deležen njegove posebne po-

hvale, ker je bil dotični ponočnjak član smradljivega bralnega društva v Dražgošah. Moje bivanje v Podlonku ima pa še to prijetno stran, da bom vse svoje lepe dijetice prinesel nazaj v Ljubljano, ker v Podlonku ne morem prav nič zapraviti, ker so ljudje vsi srečni, če smejo mojemu učeniku in meni zastonj streči. Zato je pa bodoči štefan zopet moj. Izpili ga bomo pa na zdravje one deklice, ki mi zna tako mehko postiljati mojo posteljo.«

Zopet so zapele kupice in bile izpite do dna na čast podlonžki umetnici. Nadzornik Janez Koritar je pa poročevalca Šimna Pobijaja posebno pohvalil in dal potem besedo k poročilu Urbanu Požrežnu, ki je to-le pripovedoval:

»Kot načelnik »Oddelka za umetno polhorejo« sem si za svoje poletno poslovanje izbral Cirknico in njeno okolico, kjer so se letos vršile velike vojaške vaje. Ko je naš najboljši informirani list »Slovenec« za to zvedel, da se nahajam v Cirknici, naprtal mi je potom moje višje gospode takoj posel svojega vojnega poročevalca. Ne rečem, da ne bi imel za ta posel potrebnih lastnosti, vsaj sem vendar služil za poddesetnika pri sanitejcih. Vendar pa moram na drugi strani odkrito priznati da to ni prav lahka naloga. K sreči

sem se pa takoj prvi dan seznanil z nekim računskim podčastnikom od trena, ki se je po nesreči izgubil od svojega oddelka in le-ta v vojaški službi že skoro osiveli praktični vojak mi je potem dajal vse potrebne informacije o gibanju nasproti si stoječih armad in o vseh onih visokih gospodih, ki so incognito nadzorovali vojaške vaje. Te informacije sem vestno vporabljal za svoja izvirna poročila iz bojišča, ki sem je pošiljal »Slovincu«. Ker mi je pa moj podčastnik svoje strokovne informacije dajal samo v gostilni in to še najrajši po noči, si lahko mislite, da se med tem časom za svoje ljube polhe nisem mogel prav nič brigati in da sem jih moral odložiti na poznejši čas. Le moj vojni informator, ki je prav težko izgovarjal črko b, je bil mnenja, da bi tudi v najini gostilni imel prav lepo polje za izvrševanje svoje službe. To je moje poročilo.«

Da ne bi bil nadzornik Urban Požrešen razžaljen, se je tudi njegovo poročilo zalilo s kupico vina, na kar je prišel do besede nadzornik Miha Romar.

»Moje poročilo bode pa danes prav kratko. Pretekli teden sem bil na študijskem potovanju z neko mlado vdovico iz Dolenjske, ki pozna prav dobro vsa božja pota širom

naše slovenske domovine. Oblezi: sva Brezje in Sv. Višarje in moram priznati, da nisem mogel najti boljše spremljevalke od svoje vdovice, ker je temeljito poznala vse skrivnosti in misterije naših božjih potov. Kar mi je povedala moja vdovica, bodem vestno porabil za svoj »Oddelek za ohranitev in razmnožitev božjih potov«, poleg tega pa še spisal posebno rdečo knjižico, katere vsebina bo še nadkriljevala ono knjižico enake barve, o kateri se je pred par leti toliko pisalo pri nas in drugod. Ker bode te pa v moji rdeči knjižici vse potrebno sami našli, bodem za danes končal svoje poročilo s pozivom, da zvrnimo to kupico na čast moji dolenjski vdovici!«

Za nadzornikom Romarjem je povzel besedo zopet nadzornik Koritar, ki je v svojem poslu kot predsednik društva »Deželno korito« izrekel prisrčno zahvalo in priznanje vsem poročevalcem za temeljita poročila, potolažil bodoča deželna ravnatelja Jerneja Strelo in Izidorja Potuhnjena, da bodeta skoro tudi prišla v društvu do odlične besede kot poročevalca in potem nadaljeval:

»Oficijelni del današnje seje našega veleodličnega društva se bliža s tem svojemu koncu in preiti nam bode v zabavni del. Predno pa se to

zgodí, izpolniti imam v svoji lastnosti kot društveni predsednik še prijetno dolžnost, da vas vse zbrane častite društvenike društva »Deželno korito« pozovem, da konec oficijalnega dela proslavimo dostojno s popevanjem naše društvene himne.«

Po znanem napevu »Kaj maram, da nimam ne srebra, zlata,« zagrmela je v tem trenutku v posebni sobi »Trdokljunega gavrana« velelepa koritarska himna:

Kaj mar, če rekó mi,
neumen zabit —
živim od deželnih
se dobro korit!

Kaj mar mi, če stoka
pod davki trpin —
denarja imamo
kot satan črepinj!

Kaj mar, če zdihuje
pod davki vsakdo —
v deželni pa službi
živi se lepo!

Kdor k nam se zapiše,
le-ta je gospod,
on vseh je deležen
deželnih dobrot.

Če novcev mu zmanjka,
dobode kredit
al druge koristi
deželnih korit.

Če dela ne mara,
čeprav je lenuh,
zato ga dejali
ne bomo ob kruh!

Kaj mar nam poštenje
in moški značaj:
Pri nas je življenje,
na zemlji že raj!

Če pride nesreča
in strela in grom,
če pride v deželi
vseobči polom:

Adijo usahla
korita tedaj —
prekrasnih več časov
ne bode nazaj!

Zato pa živimo,
imejmo svoj špas
na stroške deželne,
dokler je še čas!

Bog živi dobrote
deželnih korit,
da ovca bo cela,
pozrešni volk sit!

Po končani koritarski himni začel se je takoj zabavni del, pri katerem sta imela prvo besedo Jernej Strela in Izidor Potuhnjen. Kvasila sta vsak iz svojih krogov tako mastne in zasoljene, da je čas potekel kakor blisk. Vsled tega se ni čuditi, da so vsi koritarji z gospodom Buckom vred zamudili šesto jutranjo mašo pri očetih frančiškanih in da je Matevž Bisagar komaj še vjel oni jutranji dolenski vlak, s katerim se je nameraval iz naporne komisije pripeljati domov v naročaj svoje boljše polovice gospe nadzornice Bisage.

KAZALO.

	Stran
1. Gospod Bucek in — kamniška železnica	3
2. Gospod Bucek kot predsednik	17
3. Gospod Bucek v Pragi	30
4. Kaj je slišal gospod Bucek o deželnem gospodarstvu	52
5. Gospod Bucek in davki	69
6. Gospod Bucek kot vodnik	88
7. Kako se je imel gospod Bucek pri koritarjih	103

